

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ:70

CENA 2 D.

SIJERA ARKADA

ZA ČITAOCE

„CRTANIH ROMANA“

VELIKA NAGRADNA

I G R A

KUPITE SLEDEĆU SVESKU

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

JEDANAESTI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U M A J U

SIJERA ARKADA

Naslov originala:

William Mark:

SIERRA ARCADA

Copyright 1970, by Martin Kelter Verlag, Hamburg

SIJERA ARKADA

Dogodilo se u Garden Plejnu, nekoliko minuta posle jedanaest časova pre podne...

Garden Plejn je bila mala naseobina, oko sedamnaest milja zapadno od Vičite. Imala je samo jedanaest kuća, poštu, jednu oronulu krčmu i ambare kojih je bilo dva puta više nego kuća.

U tom malom mestu nije bilo šerifa.

Nije bilo ni lekara.

Ljudi su živeli od letnje ispaše.

Tako su ovu naseobinu opisivali veliki teksaški rančeri, koji su već godinama zaposedali prerijske deonice na južnoj obali Arkanzasa i to u doba godine kada je u Teksasu bilo tako toplo da osetljivija goveda, ona koja su davala dobro meso, nisu više mogla da nađu hranu. U tom suvom podneblju, pod vrelim sunčevim zracima, jedva su se održavala u životu. U Renon i Sedževik pokrajini rasla je, i pored velikih vrućina, dobra i bujna tra-

va, pa su odgajivači velikih stada sa juga terali svoju stoku tamo, ako je to bilo potrebno.

Na jedanaest milja između Garden Plejna i Andale napasao je svoja ogromna stada Džon Hadron, kralj goveda iz Brandera, pokrajine u blizini San Antonija. Dugi niz godina je Džon Hadron svoja stada leti ovde napasao.

Pošto je Vičita bila suviše daleko za kauboje koji su čuvali stada, postala je za njih novo prebivalište kolonija Garden Plejn koja je prvobitno imala samo tri kuće. Ona je bila oaza za „momke” i otuda je jednostavno dobila od Teksasana ime „kaubojski grad”.

Feri Džeferson, mali, debeljuškasti vlasnik saluna „Ispij” odmarao se u pletenoj stolici na tremu svoje krčme i gledao zevajući niz glavnu ulicu prema istoku.

Bilo je trinaest minuta do jedanaest.

Sedam minuta pre nego što se dogodilo.

Prašnjavom poštanskom cestom, koja je spajala Vičitu sa Garden Plejnom, približavala su se dva jahača.

Džeferson zabaci glavu i nasloni je na vreo drveni zid njegove krčme, ne skidajući pogled sa pridošlica, koje su se sve više približavala.

„Dobri konji”, zaključi on u sebi.

Jedan je jahao vranca dugačkih nogu, koji je lakim, gipkim, gotovo igrajućim korakom grabio napred.

Drugi je sedeo na šarcu isto tako dobre pasmine.

Na Zapadu je bilo uobičajeno da se prvo procenjuju konji, pa onda tek jahači.

Ocenjujući ljude na ovaj način, ova dvojica izgledali su kao prilično imućni ljudi.

Kada su stigli do prvih koliba, vlasnik saluna dobro osmotri oba jahača.

Jedan je bio vrlo visok, širokih ramena i uzanih bokova. Belinu njegove košulje isticao je kratak crni prsluk. Preko crnih „levis” pantalona imao je širok opasač, iz kojega je sa obadve strane visio po jedan veliki revolver.

Sledeća stvar po važnosti, koja je interesovala ljude u ovoj zemlji, bio je: opasač.

Sada tek pogleda gostioničar i lice jahača. Ono je bilo lepih crta i opaljeno suncem. Energično, vrlo muževno lice, na kojemu su najupadljivije bile čeličnoplave oči. Tamna kosa, koja je virila ispod širokog oboda šešira, kao da je pojačavala ozbiljnost tog lica.

Drugi jahač bio je jedva niži ali nije bio tako plećat. U odevanju se mnogo razlikovao od svog pratioca. Doduše i on je bio odeven u crno, ali to nije bilo odelo čoveka sa Zapada. Njegovo odelo je bilo tako elegantno i moderno sašiveno, da bi se mogao bez ustručavanja u svako doba pojaviti u najotmenijem društvu Sent Luisa, Bostona ili nekog drugog velikog grada na Istoku.

I on je nosio taman, vrlo širok opasač sa dva revolvera, koji su privukli gostioničarev pogled, jer su njihove drške bile obložene slonovačom.

Košulja ovog drugog čoveka bila je ukrašena riševima. Takvu Džeferson nikada ranije nije video. Oko vrata je imao crvenu svilenu mašnu. Prsluk mu je bio upadljivo zelene boje, ukrašen crnim vezom.

Ovaj jahač se nije razlikovao od svog saputnika samo odevanjem, njegovo lice je imalo drugačije crte. Oštre i aristokratske: Vrlo pravilan nos, visoko čelo i izrazitu bradu. Oči — da, te oči!

Feri Džeferson pređe rukom preko lica čim je osetio prvi pogled tih očiju.

Bile su to oči, koje su se čudno presijavale ledenoplavom bojom i od kojih se mogla osetiti jeza na leđima.

Bez sumnje, bile su to najizrazitije oči koje je ikada gostioničar video.

Deset minuta do jedanaest.

Jahač na šarcu zaustavi se ispred krčme, kliznu iz sedla i prebaci uzde preko grede.

Drugi se prvo osvrnu da pogleda kuću, a onda i on sjaha.

Prošao je još jedan minut dok su

se oni popeli stepenicama na trem.

Džeferson je ustao, obrisao po običaju vlažne ruke o zelenu kecelju, a onda mehanički prešao njima preko čelave glave.

— Helo, ljudi, vi ne donosite kišu sa sobom.

On je to uvek govorio i nikad nije očekivao odgovor na to.

Sedam minuta do jedanaest.

Kroz otvorena vrata kovačnice, koja se nalazila preko puta, dopirao je jasan zvuk čekića.

Džeferson okrete ljutito glavu i začkilji očima.

— Ah, sada opet počinje ovaj bukač da radi. Strašno! Može da bude srećan što sam se ja ispavao.

Iz sporedne ulice, ako se tako mogao nazvati prolaz između krčme i pekareve kuće, pojavio se jedan jahać i ujahao u glavnu ulicu.

Bio je to čovek srednje visine, u kaubojskom odelu i sa licem buldoga.

Čovek se osvrnu i pogleda niz ulicu kojom je došao. Onda pogleda na glavnu ulicu. Ugledavši konje trže se i okrete naglo glavu. Njegove male oči zurile su u jahače gore, na tremu krčme.

— Prokletstvo! Vajat Erp! — ote mu se sa usana.

Gostioničar protrlja bradu.

— Šta... je rekao momak?

„Momak munjevito i snažno mamuznu svoga konja u slabine. Životinja, s kojom se ovako loše postupalo, propnu se visoko i pojuri dalje prema jugu, ulicom koja je vodila iz grada.

Sve ovo odigralo se u toku jednog minuta.

Šest minuta do jedanaest.

— Hej, ako ovo nije bilo smešno, nazvaću se Avgust...

Čovek sa ledenoplavim očima ga pogleda.

— Helo, majstor Avgust, hoćemo li ovde pustiti korene?

Džeferson je ćutao. Onda je pokazao na onu stranu gde je nestao kauboj.

— Vajat Erp — rekao je on. — To sam dobro čuo.

Odmeravao je visokog čoveka sa crnom kosom i licem opaljenim od vetra i sunca.

— To nije isključeno, mister. Pre nekoliko dana sam čuo da su Vajat Erp i Dok Holidej dole, u Arkanzas Sitiju, imali prilično žestoko obračunavanje sa jednom bandom.

— Ne — odgovori vlasnik vranca. — Stvarno nije isključeno. I onaj mladić nas je izgleda čak prilično tačno prepoznao.

— Tako? Dakle vi ste Vajat Erp?

— Ako vam je to pravo...

— Grom i pakao! Onda ovaj džentlmen može da bude samo Dok Holidej!

Džordžijanac razvuče usta i napravi grimasu, kao da mora da razmisli o tome.

— Ja mogu samo to da dodam: imate li dobar brendi u krčmi?

— Imam! Vajat Erp i Dok Holidej! Svemogući! A danas nije ni nedelja. Džilbert! Stari kovaču, prestani sa tvojim večnim kovanjem. Dođi, biće velikog nazdravljanja!

Ako je neko poverovao da kovač nije čuo ovaj poziv, taj se prevario.

Lupa čekića je odmah prestala, a na vratima se pojavila snažna prilika jednog pedesetogodišnjaka.

Pet minuta do jedanaest.

Kovač pređe preko ulice dugim, odmerenim koracima.

Maršal podiže glavu.

Gostioničar zausti nešto da kaže, ali Holidej mu stavi ruku na rame:

— Dok, zar ništa ne čujete?

Doktor zatvori oči.

Onda klimnu glavom.

Kovač nehotice zastade.

Sada svi začuše ono.

Bio je to naročit šum, nalik na daleku grmljavinu, a istovremeno kao da se osetilo podrhtavanje zemlje.

Džordžijanac pogleda maršala i reče muklim glasom:

— Kada ne bih znao da smo u srcu Kanzasa, rekao bih: bivoli!

Vlasnik saluna se nasmeja, ali kada je video izraz maršalovog lica, istog trenutka prestade da se smeje.

— Bivoli? Ne, oni ne, ali goveda.

Grmljavina je bila iz sekunde u sekundu jača, a podrhtavanje zemlje sve osetnije.

— Šta... je ovo? — promrmlja kovač.

Džeferson zaustavi dah da bi bolje mogao da oslušne.

Začuo se glas čoveka iz Misurija, čoveka koji je dobro poznavao sve šumove ove zagonetne zemlje i koga ništa nije moglo da iznenadi:

— Krdo goveda u divljem trku.

— Za ime boga! — promuća gostioničar, prebledevši. — Ali to je isključeno...

Brzinom, koja je zaustavljala dah, približavala se grmljavina, ispunjavala vazduh i izazivala brže kucanje srca kod sve četvorice.

U tri koraka stvori se maršal na ulici i skide uzde sa grede.

— Uzmite vašeg šarca, Dok! Gos-

tioničaru, otvorite kapiju na dvorištu.

Ali Džeferson nije bio sposoban da se pokrene.

Dok Holidej je brzo sledio maršala.

— U redu — doviknu Vajat. — Onda se udaljite odavde!

Polegnut po konju i stojeći u uzengijama, poterao je maršal konja ulicom koja je iz grada išla u pravcu juga.

Kada su imali iza sebe oko dvesta jardi, maršal se okrete.

Tamo je ležao gradić, a iza njega nebo je bilo crvenkasto-smeđe od prašine i vatre. Hiljade goveda jurilo je u panici na jug, na kuće, a njihovo glasno mukanje pratila je prigušena grmljavina životinjskih kopita.

Vatra je bila iza životinja. Prvo se videla prašina, a onda crveni plamen, koji se uzdizao ka nebu.

Gorela je prerija!

Životinje su jurile pravo na kuće.

Iako su, možda, mogle da zaobiđu gradić, one kao da su, tražeći spas baš tamo, jurile na Garden Plejn izlažući ga svom pomahnitalom nadiranju.

— Na zapad! — doviknuo je maršal kockaru, podigao visoko dizgine i crni trkač već je galopirao preko savane na zapad.

Sada se pokazalo kakvog izvanrednog konja ima maršal.

Ali i Džordžijančev indijanski ždrebac leteo je kao oluja i nije zastajao za vrancem.

Zemlja je letela na sve strane pod kopitama ovih vrsnih konja.

Tamo na severu krda goveda stigla su do gradića, srušila ograde, kolibe i one kuće koje nisu bile čvrsto

građene i kao more preplavila svojim smeđim telima obe ulice.

U glavnoj ulici nalazio se samo jedan mali prolaz prema jugu. Zato se životinje kao talas okretoše prema istoku i zapadu. Gurale su se između kuća, obarajući ograde i šupe.

Ljudi su vikali iznenađeni i potpuno bespomoćni.

Sedi kovač se od straha nije pomakao s mesta, tako da ga je talas životinja oborio kao da je travčica.

Njega i još dve žene dole na ulici. I jedno dete.

Onda je ovaj nezadrživi talas krenuo preko savane na jugozapad.

Tačno u pravcu kuda su sada jahalala dva jahača.

Na tri kuće koje su se nalazile na brežuljku.

Na Kolbert farmu.

Oven Kolbert radio je petnaest godina kao sluga u Vičiti. Za to vreme je štedeo svaki cent da bi mogao da kupi mali komad pašnjaka. Tu je živio sa ženom i petoro dece, koje je ovamo sa Istoka dovezao u staroj kočiji još pre sedamnaest godina.

Kolbertovi nisu imali goveda, već kokoši, i od njih su živeli. Ceo Garden Plejn i tri mala ranča u okolini kupovali su jaja od čestitog i vrednog Irca. Jozefa Kolbert se posvetila velikom vrtu na padini brega, koji je sa najvećom brižljivošću negovala. Ona je snabdevala povrćem Garden Plejn i rančeve. Na taj način prodajući jaja i povrće, uspevala je da nahrani sedam usta.

Kao da su vođena đavolima, goveda su jurila tačno prema brežuljku.

Maršal je to naslutio.

Sada je već bio na farmi.

Jedan čovek sa puškom u ruci stajao je pored kuće. Imao je mršavo izbrazdano lice i crvenu kosu. Naramenice, koje su držale stare pantalone, bile su pocepane, ali košulja je bila čista, iako bez kragne.

Čovek je držao „kentaki” pušku u svojim čvrstim šakama.

Vajat skoči sa konja.

— Goveda jure ovamo!

Oven Kolbert nije shvatio.

Holidej takođe priđe bliže.

Vajat pokaza rukom preko savane.

— Prenija gori i goveda jure ispred vatre. Moramo odmah da zapalimo vatru koja će zadržati životinje ispred farme.

Irac se zagledao u crveno nebo, još uvek ne shvatajući šta se događa.

— Ali...

— Nema „ali”, čoveče! — dobaci mu čovek iz Misurija. — Izvucite slamu, napravite snopove i nosite je na obronak. Brzo!

— Slamu? — začudi se prebledela Irčeva žena, koja je u tom trenutku izašla iz kuće.

— Tamo je u ambaru!

Vajat otrča.

Holidej ga je sledio.

Kolbertovi su ih posmatrali nepomično i bez reči.

— Pomozite mi! — zagrmje Vajat, kada je protrčao pored njih. — Inače ćete biti mrtvi pre nego što dočekate kraj vaše farme.

To je imalo dejstva. Prvo se pokrenuo Irac, a odmah za njim i žena. Pojurili su ka ambaru.

Najednom su se i deca tu stvorila. Sada je bilo puno ruku koje su

pravile snopove slame i odvlačile ih na obronak.

Najzad podiže maršal ruku.

— Dosta!

Neprestano je držao na oku stado, koje je dole, u ravnici, jurilo.

— Ako hoćete da zapalite vatru, mister... onda... šta čekamo? — promuća Irac drhtavim glasom.

Džordžijanac odmahnu glavom a onda rukom pokaza na Vajata.

— Čekaćemo, mister. On se snalazi u tim situacijama.

Kolbertovi su bili očajni, jer je visoki, opaljeni čovek čekao do zadnjeg trenutka, sve dok goveda ne stigoše do podnožja brdašca.

— Sada ih više nećemo moći naterati da skrenu! — viknuo je Kolbert.

— To i onako ne bismo mogli — odvrati Vajat hladnokrvno. — Ali možemo stvoriti ostrvo.

On kresnu palidrvce.

Prvi snopovi slame planuše.

Vajat ih gurnu napred.

Kao plamteća buktinja odlete zapaljena slama u dolinu.

Tamo su bila goveda.

Začuše se uzvici preplašene žene i njene dece.

— U kuću! — dobaci Holidej deci.

Ona su odmah poslušala.

Zapaljena slama napravila je klin među stokom.

Goveda su se gurala levo i desno a onda pošla uz brdo. Nekoliko minuta, dugih kao večnost, bila je mala farma opkoljena.

Onda je sve prošlo.

Ljudi sa farme bili su zapanjeni.

— Vodu na obronak! — trže ih glas maršala.

Dok Holidej je već napunio tri vedrice vodom iz bunara i sada su one išle iz ruke u ruku.

— Tamo, ono suvo žbunje — dobaci Vajat farmeru. — Ako hoćete da ga spasete, iskopajte jamu ispred njega.

Kolbert otrča odmah sa lopatom. Žena je pošla za njim. Radili su kao mahniti.

Vatra je milela uz padinu i ugasila se na pokvašenoj zemlji.

Gust dim je pokuljao na gore. Svi su počeli da kašlju.

Slama je brzo izgorela i nije prozrokovala mnogo štete.

Lošija situacija je bila na istočnoj padini brežuljka gde je stoka izgazila jedan deo bašte sa povrćem.

Žena je tužno gledala svoj uništeni trud.

Čovek je samo umorno odmahnuo rukom i obgrlio joj ramena.

— Hajde, ženo! Samo kad smo mi i deca živi!

Žena podiže pogled na svoga muža, a onda na dvojicu ljudi koji su upravo uzjahali svoje konje.

Kolbert duboko udahnu vazduh i povika:

— Hej, čekajte!

Vajat se okrete u sedlu.

— Moramo da se vratimo u grad. Tamo smo im, možda, potrebni — reče, a onda njih dvojica poteraše konje na severoistok, prema Garden Plejnu.

Bila je to strašna slika pustoši, koju su iza sebe ostavila goveda. Gradić je izgledao kao da ga je zadesio zemljotres.

Upravo su uklanjali mrtve iz glavnih ulice.

Ljudi su preneraženi i nemi sta-

jali na ulici i tremovima. Nekolicina njih se popelo na krovove svojih kuća i gledalo široko otvorenih očiju na jug, tamo gde su goveda odjurila, a onda na sever odakle je dolazila vatra...

Vajat Erp i Dok Holidej su odmah shvatili da ovde trenutno ne mogu biti ni od kakve pomoći. Zato su nastavili jahanje na sever, u susret vatри.

Vajat zaustavi konja na jednoj uzvišici, sa koje je imao otvoren vidik na sve strane.

— Vatra jenjava — reče Džordžijanac.

— Da, tačno kod potoka koji vijuga kroz dolinu.

Holidej podiže ruku prema severoistoku.

— Izgleda da je odande došla. Šta to tamo svetluca kroz oblake dima?

— Reka.

— Arkanzas? Nisam znao da je tako blizu.

— Da, nije daleko odavde. Stoka, koja je tu bila, dovedena je iz Teksasa. Ako se ne varam, pripada Hadron-ranču.

— Džon Hadron? Zar on nema svoj ranč dole kod San Antonija? Ne nalazite li da dolazi prilično daleko na letnju ispašu?

— U pravu ste, ali on to sebi može da dozvoli.

Dva čoveka su još neko vreme posmatrali požar, pa kada su se uverili da se stvarno ne širi preko potoka, koji za životinje nije bio nikakva prepreka, okrenuli su konje i odjahali natrag u gradić.

U glavnoj ulici ljudi su stajali u grupama, ali je vladala mrtva tišina.

Tamo pred salunom stajao je Irac Oven Kolbert, koji je, izgleda, tek stigao.

Vajat Erp zaustavi konja pored njega.

Holidej odjaha malo dalje, do ograde trema, uz koju se šćućurila jedna devojčica i jecajući pridržavala levu nogu.

Doktor je sjahao.

— Hoćeš li da mi pokažeš nogu? — upita je on vrlo oprezno.

Dete je odmah nulo snažno glavom. Jedna starija žena, koja je stajala iza devojčice, preklinjući podiže ruke.

— Slomljena joj je noga, a najstrašnije je što nemamo lekara u gradu.

Vajat Erp im je prilazio preko ulice.

— Ovaj čovek je lekar, mađam! Možda će moći da pomogne detetu.

— Lekar?!

Ovaj uzvik našao je odjeka u celoj ulici. Već u sledećem trenutku našlo se tu mnogo povređenih ljudi.

Holidej, koji je neko vreme radio na tremu, uspravi se i odgurnu u stranu jednog čoveka, koji mu je prišao sa okrvavljenom rukom.

— Samo trenutak, ser. Ovde je vrlo neudobno za rad. Potrebni su mi sto i voda. Ne iz pojila, ako je moguće. Možda bismo mogli da ode-mo u salun.

On uze svoju crnu tašnu od krokodilske kože, koju je svuda i uvek nosio uz sebe i pređe ulicu.

Ljudi su pošli za njim.

Krčma je vrlo brzo bila pretvorena u ambulantu.

Feri Džeferson je posmatrao ka-

ko Holidej ukazuje pomoć ranjenima. Posle jednog sata utvrdio je da su najteži ranjenici već previjeni. Ljudi koji su još dolazili pretrpeli su lakše povrede.

Oni su neprekidno dolazili i odlazili.

Gostioničar se nagnu preko šanka i teško dišući reče:

— Ljudi, ako vi zbog straha nećete da uzmete piće, onda ga bar platite doktoru.

Holidej odbi.

— Moj flaster je ionako pri kraju, a zavoje već pravim od platna koje su ljudi sa sobom doneli.

— Pa šta? — rasrdi se gostioničar. — Zar ne sećete, zar ne vadite deliće drveta, zar ne previjate ruke, ramena, noge? Zar ne stavljate šine na slomljene ruke i noge? Zar to nije ništa? Sav vaš trud! I sve to da ova braća imaju besplatno? Tako siromašni ovi ljudi ipak nisu!

Jedan mršavi čovek sa srebrnastom kosom, naslonjen na vrata, koji je celo vreme bio od pomoći Džordžijancu, pogleda oštro gostioničara.

— Da li mislite, Džefersone, na one koji su poginuli pod stadom goveda?

Mali gostioničar zabaci glavu.

— Da li mislim na to, predsedniče? Misliću do svog poslednjeg časa i nikada mi neće izbledeti slika kako stado obara kovača i gazi po njemu. Vrisak dece i rikanje goveda odjekivaće mi u ušima do mog zadnjeg daha. Ali to nije razlog da doktor sve ovo nadi besplatno.

Holidej je ustao i prišao šanku.

— Ako dobijem samo jedan brendi biće mi pomognuto.

Dva čoveka su mu odmah prišla. — Gostioničaru! Piće za doktora. Tada su se svi vratili da plate.

Čitava hrpa novca ležala je na malom stolu, na kojemu je bila i crna lekarska tašna.

Holidej pokaza rukom na novac i reče:

— Sigurno da ovde ima neka porodica, kojoj bi sada bilo potrebno nekoliko dolara.

Predsednik opštine odbi.

— Mi ćemo već nekako da pomognemo ljudima. Gospođa Gritbi je u teškom položaju, jer joj je poginuo muž i...

— Onda uzmite novac i dajte ga njoj.

Gostioničar je bio potresen, kao i svi ostali, zbog nesreće koja je zadesila grad, ali je pokušao da svoje očajanje prikrije bučnim govorom.

— Dobro, ako niko neće da pije, onda ću ja sam piti...

Jedan čovek, dve starije žene i jedno dete bili su mrtvi.

Pred ulazom u salun još uvek je stajao Irac. On pogleda maršala, koji je izlazio iz jednog uzanog prolaza između kuća i skide šešir.

— Mister Erp, ne znam kako da vam zahvalim. Predsednik opštine mi je rekao da ste vi Vajat Erp... a tamo unutra da je Dok Holidej...

Čovek iz Misurija odmahnu rukom.

— U redu je. Nadam se da na vašoj farmi nije baš sve uništeno?

— I kad bi bilo, maršale, mi smo živi. A pri tom srećni. Moja žena, deca i ja nećemo nikada zaboraviti da ste nas spasili. Deca...

Vajat mu pruži ruku i potapša ga prijateljski po ramenu.

— Dobro je što ste zadovoljni —
reče i uđe u krčmu.

Holidej je upravo ispio svoj viski i stavio novac na šank.

Gostioničar ljutito gurnu novac natrag.

— Ne, Dok Holidej, to mi nećete platiti.

Kockar priđe maršalu.

— Odlazimo?

Vajat klimnu glavom.

Nekoliko minuta kasnije napustili su grad. Jahači su opet na sever, prema reci.

Između sebe nisu izmenjali ni jednu jedinu reč. Ovaj događaj je prekinuo njihovo jahanje na zapad i oni ne bi bili Vajat Erp i Dok Holidej kada ne bi ispitali poreklo požara, koji je izazvao onakvu paniku kod goveda.

Kada su stigli do potoka, pred njima je ležala smeđa zemlja, slična onoj s jeseni u Dakoti.

U daljini videla se reka.

Jahači su poterali konje preko potoka.

Konji su obazrivo spuštali svoja kopita na izgorelu zemlju. Tu i тамо videlo se dogorelo žbunje i trava.

U kasu su stigli do Arkanzasa.

Vajat je gledao netremice u obalu reke.

Reka je svetlucala plavozlatnim sjajem.

— Ulje — reče promuklo maršal.

Holidej siđe sa konja.

— Miriše na gas.

Maršal klimnu glavom, siđe sa konja i približi se obali.

— Požar je bio izazvan na vodi... — reče on izmenjenim glasom.

Holidej ga pogleda.

— Gotovo neshvatljivo, ali očigledno imate pravo. Neko je sigurno prosuo gas u vodu. Vetar je raširio požar sve do obale, a trava je ovde, i pored blizine vode, bila prilično suva...

— A sa one strane bilo je veliko stado.

Da li je vatra bila podmetnuta?

I ako je — ko ju je podmetnuo?

I gde su kaubojski konji su čuvali stoku?

oOo

Kada su se dva jahača vratila u grad, bila je već noć. Vezali su konje ispred saluna i osvrnuli se po ulici.

— Ovde nema pansiona. Možda u salunu ima nešto za jelo — reče Vajat.

Gostioničar izađe na trem.

— Hvala bogu, tu ste, maršale!

— Šta se dogodilo?

— Kaubojski konji su došli u grad. Oni su morali da beže na zapad ispred požara. Misle da je vatra iz-bila kod reke.

Holidej i maršal uđoše u krčmu.

Kod šanka stajalo je više ljudi odevenih u kaubojska odela.

Vlasnik saluna je uzviknuo:

— Hej, momci, tu je Vajat Erp!

Jedan od kaubojskih momaka visok i širokih pleća, odmah je prišao čoveku iz Misurija. Njegovo lice bilo je još crno od dima.

— Bilo je strašno — reče on promuklim glasom. — Tako nešto nismo nikada doživeli.

— Da li se nekome od vaših ljudi nešto dogodilo?

— Nija, ali dvojica nedostaju.

— Kako je to moguće? U tolikoj meri ih vatra nije mogla iznenaditi. Mora da su imali vremena za bekstvo.

— Da, ako ih goveda nisu iznenadila.

— To jedva da se može poverovati.

— Oni su se nalazili severoistočno, u blizini reke. Balmontejn je bio, da kažem istinu, najviše udaljen. A Džefri Denli... da, i on je bio tamo negde. Sasvim tačno mesto ipak se ne može znati.

Vajat zatraži da mu kauboj opiše pomenutu dvojicu.

Ni jedan opis nije odgovarao izgledu čoveka koji je to pre podne prošao kroz grad.

Maršal je upitao ljude da li su primetili nekog jahača kome bi odgovarao opis koji je dao kauboj.

Takvog čoveka niko nije video.

Bilo je čitavih jedanaest milja do reke. Veliki i nepregledni prostor.

— Da li ste u poslednje vreme možda videli neki brod?

— Ne, nismo videli. Reka je široka, a ponekad se tu i tamo vide čamci. Osim toga, mi smo bili odviše daleko od obale. Naravno da stoku voda uvek privlači, ali...

Napolju se začuo odjek konjskih kopita koji ubrzo umuče.

Na tremu odjeknuše koraci.

Visoki, plećat čovek odgurnu pokretna vrata.

— Denli! — zagrmje jedan kauboj.

— To je Denli!

Kauboj je ušao u krčmu umornim korakom.

— Balmontejn je mrtav — začu se njegov promukli glas.

Nadzornik ga pogleda upitno.

— Mrtav?

— Da, goveda su ga u zemlju ukopala.

Ljudi spustiše glave.

Denli potraži novčić u džepu i baci ga na šank.

— Jedan viski, molim!

Gostioničar mu gurnu novac natrag.

— Ovo ide na moj račun.

Denli sruči viski u suvo grlo, a onda se polako okrete i muklo reče:

— Ja sam ga sahranio.

U krčmi je vladala duboka tišina. Posle nekog vremena istupi nadzornik iz grupe i stade nasred prostorije.

— Ljudi, bio je to paklen dan. Mi smo izgubili jednog kauboja, a stoka je ovde u gradu ubila četiri čoveka.

Denli podiže glavu.

— Šta to govoriš?

— Da, četiri čoveka su stradala od naših goveda.

Denlijeva teška pesnica klonu na šank.

— Sam đavo mora da je izazvao ovaj požar. Znam da je sa reke došao...

Vajat Erp ga je slušao bez reči.

Nadzornik mu se obrati:

— Maršale, čuli ste šta je Denli rekao. Jedan naš čovek je izgubio život, a vatra je izbila na reci...

Čovek iz Misunija pogleda Denlija.

Ovaj mu je uzvrćao pogled svojim sitnim očima.

— Vi ste Vajat Erp iz Dodž Sijaja?

— Da.

Kauboj je trljao bradu.

— Onda ste čuli šta se ovde dogodilo.

— Čuo sam.

— Vi to kažete nekako naročito.

— Mislite? Dobro ste zapazili!

Kauboji se namrštiše.

Šta je maršalu? Konačno, Denli je njihov čovek. Zašto maršal razgovara sa njim na taj način?

Ali šta se najednom zbilo sa njihovim drugom? U licu je postao pepeljasto siv, a njegove jedva vidljive oči posmatrale su slavnog maršala.

Vajat Erp je stajao raširenih nogu i ruku prekrštenih preko grudi. U njegovim očima pojavila se iznenada ledena hladnoća.

— Vi mi dugujete jedno objašnjenje, mister Denli.

— Molim?

— Zašto ste tek sada došli u grad?

— Tražio sam drugove.

— Gde? — brzo upita maršal.

— Na Plejnu.

— Tako!

Najednom je bona između očiju Džima Denlija postala dublja.

— Na šta ciljate, mister Erp?

— Rado bih znao zašto niste vaše drugove tražili u Garden Plejnu već na Plejnu.

Kauboj Džimi preblede kao kreč i učini nešto užasno: spusti desnu ruku na dršku kolta i brgnu oružje.

Ali sa levog boka čoveka iz Misurija bio je već ispaljen metak u pravcu Denlija.

Džim Denli kriknu i uhvati se za ruku.

Kolt mu je skliznuo.

Kauboji su preneraženo posmatrali šta se događa.

Nadzornik se prvi pribrao.

— Džime, ješ li poludeo?

Ali Džimi nije odgovarao. Njegov pogled bio je prikovan za maršala.

Vajat Erp je napunio revolver, a onda hladno pogledao kauboj.

— Gde je Balmontejn? — upitao je glasom koji je gromko odzvanjao kroz prostoriju.

Denli kao da je najednom ostario. Usne su mu podrhtavale, a pogled mu više nije bio upravljen u maršala.

— Goveda su ga izgazila — odgovori promuklo.

— Onda, kada je već bio mrtav — reče hladno Vajat.

Kauboj proguta pljuvačku.

— Ne razumem vas, mister Erp.

— Ako me ne razumete, Džimi Denli, onda vas ja optužujem za ubistvo kauboj Balmontejna.

— Mene? — upita kauboj podigavši glavu.

— Vas.

— Nisam ga ja ubio.

Maršal mu odmah postavi sledeće pitanje: — A ko onda?

— Kal...

Kao munja prolete kroz glavu čoveka iz Misurija: Kalovej! Mađ L. Kalovej!

Sada je iznenada doznao kako se zove čovek koji je prepodne, neposredno pre nesreće, projurio kroz grad.

Amadeus Lester Kalovej iz San Antonija. On je znao i to da je tog čoveka već negde video.

— Izgovorite njegovo ime, Denli! Bio je to Kalovej, revolveraš Mađ Kalovej iz San Antonija.

Džimi Denli je razrogačio oči od straha i zaprepašćenja.

Odakle je maršal znao tog čove-

ka? I kako je mogao znati da...

Nadzornik opsova kroz stisnute zube.

— Kalovej? To nije moguće!

— Ipak, to je čak vrlo moguće. On je jutros projahao kroz grad kratko vreme pre nego što su našla goveda.

Nadzornik skide šešir i obrisao znoj sa čela.

— Džime, zato si potegao revolver na maršala? Ti znaš da si na taj način ustao protiv zakona i da ti mi ne možemo pomoći.

— Sa time nisam ni računao, Sem — odgovori gonič stoke, okrenuvši glavu.

— Zašto si potegao revolver?

— Ja ću vam to reći, Sem — odgovori Vajat mesto kauboja. — On je saučesnik Kaloveja.

— Ne! — uzviknu kauboj.

— Da, vi ste njegov saučesnik. Vas dvojica ste podmetnuli vatru. Zato što je Balmontejn hteo da vam pomrsi konce, vi ste ga ubili.

— Ne! — vikao je kauboj. — To nije istina! Ništa nije istina!

— Dok se ne dokaže da ga je Kalovej ubio, vi ste optuženi za ubistvo.

Kauboj se skupi, šćućuri na podu i teško dišući, ukočenog pogleda, počeo da govori:

— On me je prisilio! On je čudovište. Nagovarao me je još ranije, pre nego što smo pošli na letnju ispašu. Došao je mojoj kući i izložio mi plan...

— Kakav plan? — hteo je da zna nadzornik Sem Bakster.

Denli pokušao da izbegne odgovor:

— Više ne znam pojedinosti. Ali bio je to mračan plan. Odbio sam

ga a onda se iznenada ovde pojavio.

— Ne lažite! — dobaci mu maršal. — Kalovej vam je jasno i tačno izložio svoj plan. Rekao vam je da će gasom polititi reku i da će ga zapaliti kada bude duvao jugozapadni vetar.

— Odakle...

— Odakle ja to znam? To vas se ne tiče.

To je bila samo pretpostavka, sumnja, a za kauboja Denlija bilo je neshvatljivo kako je tačno maršal o svemu informisan.

Da li se Kalovej sam odao?

Ili je samo njega, Denlija, hteo da pošalje u pakao?

Vajat se okreće predsedniku opštine, koji je stajao desno od njega.

— Predsedniče, vi ćete ovog čoveka uhapsiti. On je optužen kao saučesnik teksaškog revolveraša Mad Lester Kaloveja u ubistvu kauboja Balmontejna i podmetanju vatre...

oOo

Strašan dan u Garden Plejnu još nije prošao.

Sudbina je još nešto pripremila za ovaj mali grad.

Predsednik Samers izveo je razoružanog kauboja napolje. Imao je nameru da ga smesti na sigurno mesto, iza svoje kuće, dok ga ne preuzme šerif iz Činija, mesta udaljenog šest milja jugozapadno od ovog naselja.

Denli je išao pored Samersa.

Kad su se našli u pomrčini trema, preko puta, Denli iznenada stade i raspali stisnutom pesnicom iznenađenog Samersa po glavi.

Ovaj pada na kolena obeznanjen. Gonič stada izvuče njegov kolt i lupi ga njime nekoliko puta po glavi.

Beživotno, kao svežanj krpa, sroza se Samers na zemlju ispod trema.

Denli se odmah skloni u tamu, ne skidajući pogled sa krčme. Svakog trenutka mogla su vrata da budu odgurnuta, a na njima da se pojavi maršal, ili Džordžijanac, što bi isto tako bilo loše po njega.

Denli se nalazio u takvoj situaciji da bi morao bez razmišljanja da ubije svakog ko bi mu se našao na putu.

On nije smeo da izgubi ni jednu sekundu.

Brzo je potrčao i najkraćim putem preko ceste stigao do svog konja i skočio na njega.

Oprezno je poterao konja kroz uzan prolaz između dve kuće, da bi izašao iz opasnog područja, a onda ga je mamuznuo i odjurio.

Na žalost, dragoceno vreme je prolazilo, jer je stolar Godfri zasuo maršala sa stotinju pitanja.

— Jedna od žena, koje su u ovoj nesreći izgubile život, moja je sestra. Imala je sedamdeset i tri godine i... mogu li Hadrona pozvati na odgovornost za njenu smrt?

— Možete. Rančer je dužan da svoju stoku tako čuva da ne može nikome da pričinu štetu. Ali šta vi hoćete da postignete time? On ne može da oživi vašu sestru.

— Ne, ali ona je još radila. Prala je i krpila košulje kauboja. To je bio lep prihod za nas, koji će nam sada nedostajati. Nama je svaki cent potreban.

— Obratite se na Džona Hadrona. Napišite mu pismo.

— Ako ne odgovori?

— Onda odjašite u Vičitu i potražite Lavijera Konstantina. On će rančeru u vaše ime poslati još jedno pismo.

Najednom Vajata obuze neko čudno osećanje. Prilično naglo prekide stolareva zapitkivanja i dade znak Holideju, a zatim napusti krčmu.

Njegove oštre oči brzo su se navikle na pomrčinu i on odmah opazi nepomično telo preko, ispred trema.

Istovremeno opazi da konj, kojim je Denli došao, ne stoji više na mestu gde ga je privezao.

Konji ostalih kauboja stajali su nedaleko odatle u staji, koju je držao jedan stanovnik ovog gradića i na taj način zarađivao nekoliko dolara.

Holidej je izašao odmah za maršalom. Prešao je ulicu i bavio se oko ranjenog čoveka, a maršal je za to vreme otrčao do saluna. Odgurnuo je vrata i uzviknuo:

— Denli je napao Samersa i pobegao!

U krčmi je razgovor istog trenutka zamro.

Kauboji su preneraženo gledali maršala.

— Pobegao? — promuca nadzornik.

Vajat Erp je već ponovo nestao.

Bakster podiže ruku.

— Na konje, momci!

Pet minuta kasnije odjahala je iz grada družina sa dalekog teksaškog ranča Džona Hadrona.

Vajat Erp i Dok Holidej su takođe već bili u sedlima.

Samersova žena stajala je pored njih.

— Ja se mnogo bojim — mucala je — ako ne ozdravi... mi imamo petoro dece...

— Ozdraviće — uveravao je ženu Holidej.

Vlasnik saluna i ostali izašli su na ulicu.

— Zar ćete već napustiti grad, maršale?

— Da, odlazimo u Čini da obavestimo tamošnjeg šerifa. Do viđenja.

Maršal i Džordžijanac su odjahali i grad je uskoro ležao iza njih.

Čini nije bio daleko. Kada su ujahali u grad, videla su se još svetla koja su svoje zrake bacala kroz prozore na ulicu.

Šerifova kancelarija nalazila se između dve velike krčme.

Holidej se tiho nasmeja.

— Ovaj stanuje na pravom mestu!

Kancelarija je takođe bila još osvetljena.

Vajat i Holidej su sjahali.

Maršal pruži uzde svog konja Holideju i brzo se pope uz dve stepenice. Posle kratkog kucanja uđe unutra i odmah izađe.

— Prazna.

Kockar je pokazao na salune.

— Verujem da ovde prekraćuje vreme. Nije daleko a iskušenje je veliko.

Vajat se približi vratima jednog saluna i pogleda proroniju preko pokretnih vrata. On vide samo jednog gosta, oslonjenog na šank. Ali to nije mogao da bude šerif. Bio je tako debeo, da bi mogao svaki drugi posao obavljati samo ne šerifski. Osim toga, izgledalo je

da je prilično praktičan čovek, jer se nije služio čašom, nego je u tom trenutku baš ispijao flašu viskija. Njegovu praktičnost je potvrdilo i to što je praznu flašu odmah bacio iza šanka. Sa velikom sigurnošću izbegao je da udari u glavu gostioničara, koji je hrkao iza šanka.

Vajat ode u drugi salon.

Tu je bilo još dosta gostiju.

Ovaj salon bio je prilično uređen. Imao je zelene tapete, stubove ukrašene zlatnim papirom i teške crvene zavese. Šank je bio ukrašen malim stubovima. Dve lampe visile su na masivnim drškama od mesinga ispred punih rafova.

Za šankom su se gurali gosti, a za jednim stolom igrao se još poker.

Vajat odgurnu likom ispletena vrata i uđe unutra.

Niko ga nije primetio.

On pođe ka šanku, probijajući se između dva gosta, koji nisu pokazivali ni najmanje volje da mu ustupe mesto.

Čim je oznojeni gostioničar za časak bio slobodan, Vajat mu doviknu:

— Gde mogu da nađem šerifa?

Čovek koji je stajao levo od Vajata okrete glavu.

Maršal ugleda oznojeno i od alkohola crveno lice i vodenoplave oči, koje su ga posmatrale.

— Šta će vam?

— Jeste li vi šerif?

— Ne, ali meni možete reći šta hoćete, a ja ću vam onda reći da li se isplati radi toga zvati šerifa.

Vajat se okrete.

Sada prasnu pijani čovek:

— On je moj brat... mister i nalazi se preko za šankom, kod Dabnisida.

— Je li to onaj debeli momak?
Čovek se uspravi, ali se zatetura, kolutajući očima.

— Šta ste kazali?...

Maršal je već izašao. Kada je prolazio pored šerifove kancelarije, do njega je dopro Holidejev glas:

— Možda mogu da vas zamenim?

Debeljko je još uvek stajao za šankom i pušio debelu cigaru.

— Gostioničaru! — grmeo je on.

Vlasnik saluna poskoči, pogleda gosta i bez pitanja izvuče novu bocu i gurnu je debeljku. Ovaj je spretno uhvati.

Ova dvojica, sasvim sigurno, nisu činila ovo prvi put, inače ne bi bili tako uigrani.

Debeljko izvuče zapušač i nagnu bocu.

Tada je začuo iza sebe odlučan korak, uz zveckanje mamuza i on se okrete.

Vajat je smatrao nemogućim da je to šerif, ali ovaj čovek je to stvarno bio.

Na levoj strani njegovog prljavog prsluka sijala se srebrna šerifska zvezda.

— Moram da govorim sa vama, šerife.

Čuvar zakona u Činiju i okolini posmatrao je čoveka iz Misurija lukavim sitnim očima.

— A, vi morate — uzvрати on važnim, čvrstim i sigurnim glasom. On nije imao mnogo sličnosti sa bratom.

— Možemo li da odemo u vašu kancelariju?

— U moju kancelariju? Čoveče, vi postavljate zahteve! Kasno je. Izbljujte što vam je na duši.

Vajat ga obavesti o događajima u Garden Plejnu.

Šerif se počeoš ispod šešira.

— Hm, to je sve glupo.

— Glupo?

Vajat je bio ubeđen da se ovaj gojazni šerif neće uznemiravati radi događaja u Garden Plejnu, iako je bio dužan da i u ovom malom susednom naselju, koje je bilo bez šerifa, čuva zakon.

— Dobro je što ste me obavestili, mister.

Šerif opet otpi dobar gutljaj.

— Zovem se Erp.

Sa treskom razbi se flaša na podu.

Šerif se najednom otreznio.

— Erp?

— Čuli ste.

— Jeste li jedan od braće Erp?

— Ne znam kakvu ulogu to igra u ovoj stvari, šerife. Naravno, interesovalo bi me vaše ime.

— Moje ime?

— Džon Plajget — odgovori mesto njega gostioničar, koji ih je posmatrao sa interesovanjem.

Plajget mu dobaci žučan pogled.

— Kako se usuđuješ, Lombard? Kunem se da ćeš se pokajati za ovo. Celog života ćeš proklinjati ovaj trenutak.

— Znate li da nemate nikakvo pravo da nekome bez osnova prećete, mister Plajget — zagrmle su maršalove reči u njegovim ušima. — U redu, ja sam vas obavestio. Mad Kalovej i jedan kauboj, po imenu Džim Denli, podmetnuli su vatru kod Garden Plejna. Nastradala su četiri stanovnika Garden Plejna i jedan Hadronov čovek. Laku noć!

Plajget proguta knedlu, a onda besno odgurnu jednu praznu fla-

šu, koju je na šank stavio neki gost.

Čovek iz Misurija, potpuno miran i ne osvrćući se, napustio je krčmu.

Uzjahao je konja, kojega je Holidej držao. Džordžijanac nije postavljao pitanja, nego je i sam uzjahao.

Poterali su konje i tek kada je Čini davno već ostao iza njih, maršal se zaustavi. Iako se trudio da se ne ljuti na Plajgeta, ipak mu je ovaj debeli čovek pokvario raspoloženje.

Ukratko je ispričao Holideju šta je doživio.

— Sve dok ovakvi tipovi nose šerifsku zvezdu zakon je još daleko od Zapada...

Bilo je jasno da ovaj čovek neće goniti ni revolveraša Kaloveja ni kauboja Denlija.

Ali ovo nedelo nije smelo ostati nekažnjeno. Jer još veće zlo nego što je nesposoban šerif bili su banditi koji su pljačkali, palili i ubijali po ovom kraju.

Njih dvojica su sjahali i zagledali se u noćnu tamu.

Nebo Kanzasa bilo je prekriveno zvezdama, koje su prerijsku osvetljavale bledom svetlošću.

Tišina ih je pritiskivala.

Holidej stavi cigaretu u usta. Dok je palio palidrvce o nokat palca, probšaptao je, kao da govori samom sebi:

— Mogao bih samog sebe da izudarim kada se setim da nisam promislio, pa da smo krenuli starom, napuštenom poštanskom cestom koja se pred Garden Plejnom odvaja. Ona takođe vodi u Mardok...

Vajat Erp sede na ivicu puta, a

onda se zagleda daleko u južni horizont.

Holidej je gledao na zapad.

— Sada je u Dodžu još uvek vrlo živo — kao da je ponovo govorio za sebe.

Sedam meseci bili su već na putu. Želeli su već da se vrate kući. Onda su se zadržali još jednom u Talsi, a ubrzo zatim i u Arkanzas Sitiju.

— Više nije daleko, nije mnogo daleko — nastavi Holidej glasno svoje razmišljanje. — Kad se setim moje lepe, čiste, sveže postelje i...

— Ja neću moći da jašim sa vama, Dok — reče čovek iz Misurija, ne osvrćući se.

Holidej baci cigaretu, koju je tek pripalio i zgazi je vrhom čizme.

— To je za žaljenje. Naime, ja jašim za Teksas.

Vajat je polako ustao i prišao Džordžijancu. Neko vreme je stajao pred njim i gledao ga pravo u oči.

— Dok, vi ste izvanredan čovek. Ali ja ne mogu da prihvatim da vi i dalje sa mnom jurite savanom za nekakvim nečovečnim tipovima. Vi ste za celo vreme jedva mogli da zaradite koji dolar...

— Sada doista preterujete. Naprotiv, nedavno sam na lepom putu za Šenandoa čak skupio čitavu hrpu novaca. Nemojte da se brinete za mene. Ono što se meni ne dopada jeste činjenica da vi niste baš ništa dobili za sav vaš napor da zaštitite zakone na Zapadu. Nisam još nikada video tako štedljivog čoveka kao što ste vi. Ali vi ste prisiljeni da na ovako dalekim putevima trošite tako gorko zarađeni

i uštedjeni novac. Ma koliko da ste štedljivi, mora uvek da vam se izvuče nekoliko novčanica... Ne, ne, ja idem sa vama. Sam sebi bih izgledao bedan kada bih vas pustio da sami odjašite, sa nekoliko novčanica koje još imate u džepu.

Maršal se podboči i spusti glavu.

— To za mene nije od naročite važnosti. Ako ne bih mogao da nastavim, pozajmio bih negde nešto novca i u najgorem slučaju bih se vratio u Dodž.

— A ako se ne biste vratili?

Vajat se mladalački nasmeja.

— Onda bih bio siguran da bi Dok Holidej platio moj dug častil Holidej uzjaha konja.

— Još u Garden Plejnu sam znao da ćemo mi slediti tog Kaloveja.

— Kako ste to mogli da znate?

— Zato što nismo naišli ni na jednog čoveka koji bi imao nameru da goni tog momka. Nadali smo se da će to učiniti šerif u Činiju, ali, kao što ste videli, i ta nada se rasplinula. Dakle, krenimo, Teksas leži negde dole na jugu...

oOo

U San Antoniju bili su već nekoliko nedelja.

Vajat je odmah poslao telegram svom pomoćniku u Dodžu, Batu Mastersonu, u kojem ga je obavestio da goni ubicu Kaloveja.

Maršal je zatim odjahao na Hadronov ranč i tamo se prihvatio posla kao kauboj.

Srećom, niko ga nije poznavao na ranču.

Vajat je sada jednim udarcem ubio dve muve: mogao je nesmetano da čeka čoveka, zbog kojega je

preduzeo ovako dugačak put na vreo Jug, a istovremeno je mogao da zaradi koji dolar.

Dok Holidej je od prvog dana sedeo u „Srebrnoj potkovici” i igrao poker.

Nakon jedne nedelje imao je čitav mali imetak, dobiven na pokeru. Kada su ljudi videli sa kakvim briljantnim igračem imaju posla, oni su počeli da ga izbegavaju. Samo nekolicina najupornijih igrala su i dalje sa njim.

Njegovo ime nisu znali.

Sreća što je bilo tako.

Sve je išlo dobro do dana kada je u grad stigao Kas Landri.

Landri je bio iz Pekosa i ponekad se pojavljivao u San Antoniju. Stanovnici ovog grada nisu bili baš srećni radi toga. Landri je bio ozloglašen revolveraš i kockar u čije poštenje za kockarskim stolom niko nije verovao. Nikada nije došao sam, pa to nije ni ovaj put učinio.

Holidej je već čuo za njega. Kada ga je to posle podne video sa prozora saluna kako prolazi ulicom, bilo mu je jasno da ovog momka treba da izbegava. Maršal ga je molio da što je moguće više izbegava ljude koji bi ga možda poznavali.

Ali izgleda da je sudbina Doka Holideja bila da uvek privlači pažnju, bez obzira da li je to on želeo ili ne.

On se udalji od prozora i ode do šanka.

Landri je stajao na tremu i gledao preko pokretnih, jako ukrašenih vrata o polutamnu salunu.

Bio je to vrlo visok vitak, čovek, širokih pleća, sa malo krivim

nogama i dugačkim rukama, na kojima je imao rukavice. Nisko, ispod levog boka, visio mu je revolver sa žutom drškom.

Landri je bio odeven vrlo gizdavo. Njegova zelena košulja bila je ukrašena riševima. Oko vrata je vezao drečečezutu maramu. Smeđe, sasvim uzane pantalone bile su, od teleće kože. Čizme su bile prošivene crvenim koncem, a na njima su bile velike zvezdaste meksikanske mamuze.

Lice revolveraša iz Pekosa bilo je duguljasto i mršavo. Imao je šiljat nos i pepeljaste oči, usađene suviše blizu nosa.

Kosa mu je bila prljavosmeđa.

Beli „stetson“ bio mu je suviše veliki i izgledalo je da klempave uši ovog čoveka sprečavaju šesir da sklizne do ramena.

Stalno spuštена desna strana donje usne davala je čudan izraz njegovom licu.

Desno od njega stajao je čovek za pola glave niži, ali zato приметно širi. Imao je majmunsku glavu, kratak vrat i krupno telo. Kratak kožni prsluk bez rukava bio je tako tesan da je izgledalo da će prsnuti isto kao i plava košulja, razapeta preko snažnih grudi. Taj čovek nosio je kolt kao i onaj prvi: na levom boku.

Iza njih dvojice stajao je omalen čovek tridesetih godina. Bio je odeven sav u crno i nosio naočare u zlatnom okviru.

Sa onom dvojicom imao je zajedničko to što je i on nosio kolt na levom boku.

Landri je mogao imati dvadeset i osam godina, a čovek sa majmunskim licem imao je oko četrdeset.

Ova trojica gurnuše vrata na „Srebrnoj potkovici“.

Holidej, koji im je bio okrenut leđima, mogao je sve tačno da vidi u ogledalu iznad šanka, a da im to ne upadne u oči.

Čovek za šankom bio je okretan plavokosi momak, koji je bio toliko ljubazan da je išao na nerve.

— A, ko to dolazi! — uzviknuo je i razmahnuo salvetom, koja nije bila najčistija, kao da je zastava.

— Zaveži! — dobaci mu Landri. — Dobro te znam, Bil. Ti si lažljivo pseto. Kad napuštam grad, ti iza mojih leđa napraviš krst.

— Jedan? — reče gostioničar. — Vi se varate, mister Landri. Ja napravim tri krsta, jer kad ste vi ovde ja ništa ne zaradim. Krčma je onda uvek prazna.

Čovek sa majmunskim licem mu nu gazdu laktom.

— Treba li da mu razbijem zube. Kas?

Landri odmahnu glavom.

— Razmisliću još o tome, Henk. Henk Flečer progunda:

— Ovako nešto se ne odlaže. Ovaj lupež mi se nikada nije dopadao.

Oni se približiše šanku.

Flečer gurnu Holideja.

— Hajde, čoveče, napravi mesta. Zar ne vidiš, da mi dolazimo?

Džordžijanac okrete glavu i ošinu pogledom Hankleja Flečena.

Flečer uzviknu ljutito:

— Kakvo je ovo strašilo za ptice! Hej, Džeri! — pozva on malog čoveka sa zlatnim naočarima. — Nije li ovaj ukrao tvoje odelo?

Landri, Flečer i gostioničar se nasmejaše.

Holidej dađe plavom Bilu mig.

— Brendi, molim.

Flečer razvuče usta u iskrivljen osmeh.

— Jeste li čuli? Džentlmen pije brendi. Ovaj je jedan od onih boljih, kladim se!

Druga dvojica posmatrali su kockara svojim sitnim očima. Flečer se glasno nakašlja i izvuče duvanjesu iz džepa.

Najednom je ispusti i ona pade na prijavu pod pored šanka.

Flečer ponovo gurnu Holideja.

— Hej, propovedniče, podigni duvanjesu. Ti si mi je izbacio iz ruke.

Džordžijanac prinese brendi ustima i srknu ga.

On je znao šta će se dogoditi.

Flečer ga gurnu — ali brendi se razli po njegovom licu.

Za momenat nije ništa video.

Landrijeve oči postadoše tvrde kao kremen. On se nasloni desnim laktom na šank.

— Hej, Bil, ko je ovaj?

Gostioničar podiže ramena visoko.

— O njemu znam samo to da đavolski dobro igra karte.

— Igra karte — reče Landri zadovoljno.

Kada je prestalo dejstvo jakog pića u Flečerovim očima i kada je on nasrnuo na stranca, njegov šef ga nije mogao zadržati, toliko je bio brz.

Ali čovek iz Džordžije bio je brži. Munjevito je izvukao jedan od svojih revolvera i udario Flečera teškom cevju po glavi.

Skitnica je to i zaslužio. On pade na kolena, posrnu unazad i pošto je preturio više stolica, podižući

buku, opruži se pored jednog stola na pad.

Sa neopisivim zaprepašćenjem posmatrao je Landri šta se događa.

— Hej! Izgleda da nije dobar samo na pokeru — uzviknu plavi Bil u prostodušnom oduševljenju.

Landri je prebledeo. Ovako nešto još nije doživeo. Čovek, koji izgleda potpuno bezazleno i bezopasno, jednim jedinim udarcem oborio je s nogu snažnog Flečera!

Džeri Ašli Latur (onaj treći se tako zvao) udaljio se dva koraka od šanka.

Čuvena iznenada polete njegova levica ka koltu. Ali ovaj izvanredno opasni revolveraš nije uspeo ni da izvuče oružje iz futrole, a cev Holidejevog revolvera bila je uperena u njega.

Landri se ukočio od straha.

Prokletstvo! Ovaj ovde nije makar ko. To je bio čovek sa imenom! I to sa imenom koje morao da je poznato. Kas Landri je dovoljno znao o potezanju oružja da bi mogao da oceni kojoj klasi ko pripada.

Ovaj čovek je pripadao vrhunskoj klasi.

Ko ovako munjevito poteže revolver taj sigurno i puca isto tako brzo...

— Ostavi oružje, Džeri! — naredi Landri i ne gledajući svoga druga.

Ašli Latur, vrati kolt u kožnu futrolu.

— Jesi li video ovo, Kas? — promuca on.

— Naravno, ali ne vidim ništa naročito u tome.

— Čovek je brz kao strela.

Landriju nije bilo prijatno što

njegov drug ovako podvlači stvarno izvanrednu strančevu brzinu.

— Blef — reče on odmahujući rukom. — Kada bi se ovaj tip našao u borbi imao bi mokre pantalone.

Holidej je svoj poniklovani i slonovačom ukrašeni kolt spustio u futrolu.

U tom trenutku napravi veliku grešku suvonjavi Džerimijas Ašli Latur, čovek sa ptičijom glavom.

On ponovo poteže za koltom.

Cev njegovog revolvera jedva da je izašla jedan inč iz futrole, a metak sa Holidejevog boka već je šibao prema njemu.

Ašli se okrete, oko sebe, a njegov kolt odjeknu, udarivši o zid šanka.

Bandit je držao okrvavljenu ruku i ječao tiho:

— Kas, Kas!

Onda je razrogačenim očima ukočeno gledao svog gazdu i još jednom viknuo: — Kas!

Ali Landri se nije ni pomakao. Nije pokazao ni najmanju nameru da mu priđe.

Ašli to nije shvatao. Zaprepašćeno je gledao Landrija.

Hank Flečer je došao sebi. Podiže se ječeći, nasloni na jedan sto, podiže šešir sa poda i zaječa jače kada ga je hteo staviti na glavu.

Vrhovima prstiju opipavao je veliku čvorugu u ridoj kosi.

— Hej, šta se dogodilo, Kas? — upita, a onda opazi okrvavljenu Ašlijevu ruku i razrogačene oči.

Duboko je udahnuo vazduh. Prostorijom su još uvek lebdeći oblaci dima od baruta.

Flečer su uspravi i stade raširenih nogu i glave pognute unapred. Landri mu dobaci oštar pogled.

— Sedi!

— Zašto? Pitam te zašto, Kas?

— Zato što se klatiš, čoveče.

— Ja! Ja se klatim?

Landri je strahovao od novog poraza svog druga. Zato se okrenuo njemu i osorno mu rekao:

— Kada ti ja kažem da sedneš, ti, prokleti ovnu, onda učini to. Jesi li razumeo?

— Ali Kas!

— Zaveži!

Kas teškim korakom dođe do Flečera, koji se klatio na stolici. Na licu mu se ogledao strah. On ponovo skide šešir sa glave i opipa čvorugu.

— Šta se to dogodilo, Kas?

— Hteo si da izigravaš junačinu, ali očigledno si naišao na pogrešnog partnera.

Rekavši to njegov pakosan pogled zaustavi se na Džordžijancu, koji je stajao za šankom i ponovo im okrenuo leđa.

U ogledalu ih je posmatrao.

Izgleda da je Flečer bio uveren da će biti brži od čoveka koji u ogledalu vidi šta se događa iza njegovih leđa, jer je pokušavao nogom da privuče svoj revolver.

— Ustani gorilo, i dohvati svoju pucaljku — začu se zvonak glas Doka Holideja.

Flečer zastade kao oduzet, a onda pogleda Landrija.

Ovaj se vrati do šanka i nasloni se na njega.

Flečer pogleda Ašlija.

— Šta je sa njim?

Bio je pametan kao i ti: hteo je da puca u ovog džentlmena,

Landri se naljuti kada Ašli upade:

— Kako on puca, Henk! Pitaj Billa. Bilo je neverovatno. Još nikada nisam video čoveka koji takvom brzinom poteže revolver.

Landri se okrete i raspali Ašlija rukom po zubima.

Začuo se prigušen glas.

— Kukavico! Zaveži! Ti brbljaš gluposti.

Flečer se lagano podiže.

— Čini mi se da si se naljutio, Kas? — upita on lukavo.

Landri se preteći uspravi pred njim.

— I ti možeš dobiti po zubima.

Flečer visoko podiže ramena, a onda i obrve.

— Šta je, nervozan si? Da li te je ovaj momak nešto naljutio? Smešno. Samo mi reci da ga iscep-kam u iverje, pa ću odmah to da učinim.

Holidej baci novčić na šank i okrete se.

Flečer nastavi:

— Eto, šta sam rekao! On cvikuje.

Džordžijanac se nije osvrtao na njega već pođe.

Kada je stigao do Flečera, gurnu ga. Varljivim pokretom tela propusti ga ispred sebe a onda ga ponovo udari snažno koltom po glavi.

Ovog puta bio je Hank Flečer potpuno izbačen iz dalje igre. On je ležao sa ispruženim rukama i nogama na podu i licem ispod jednog stola, pored hrpe đubreta, koju je Bil tu gurnuo.

Kas Landri nije se pokazao ništa pametniji od svojih drugova. Bio je dovoljno lud da potegne revolver. I on izvuče revolver iz futrole, ali

onda se ukoči kao da je od kamena.

Brz kao strela, kockar iz Dodža u skoku se okrete sa koltom u ispruženoj ruci.

— Ja bih ipak dobro promislio, mister Landri! Ovako nešto može gadno da naljuti čoveka.

Revolveraš zaustavi disanje. Široko otvorenih usta i razrogačenim očima zurio je u Džordžijanca.

— Ko ste vi?

Holidej okrete nekoliko puta kolt oko srednjeg prsta, a onda ga gurnu u futrolu.

Landri je sledio pogledom ovu majstoriju.

— Ko ste vi? — jedva izusti on.

Holidej je hteo da izbegne da kaže svoje ime, ali bio je suviše ponositi da ovoga čoveka slaže. Zato je smatrao da će biti najbolje ako ne kaže svoje puno ime.

— Ja sam Džon Henri. Nadam se da vam je to dovoljno — reče i izađe iz saluna.

Revolveraš iz Pekosa stajao je kao prikovani ispred šanka, ne skidajući pogled sa vrata koja su se još lako ljuljala.

— Džon Henri? — ponovio je tiho. To ime kao da je već više puta čuo.

Kada je Holidej izašao, nestade i straha.

— Prokletstvo, kada bi ovo bio i sam Dok Holidej — prosihta revolveraš — momak će mi platiti, kunem vam se!

Flečer klimnu snažno, ali oseti jak bol u glavi.

— Kada bi bio i Dok Holidej, platiće nam ovo.

Ašli je obavio maršicu oko ru-ke koja je, okružnuta metkom, krvavila,

— Platiće nam to. No, ne mora on baš Dok Holidej da bude.

Landri se okrete.

— Džeri, može i on da bude. Može da bude ko hoće. Dok Holidej, Ves Hardin, Bil Šanon ili Bil Hikkok, ili čak i Vajat Erp — ma ko da je, platiće mi.

Posle kratke pauze dodade tiše:

— On je sigurno veliki pasji sin! Džon Henri! Do đavola, nadam se da nije ovde započeo svoju karijeru. Jer u tom slučaju bi mogao biti ovde nepoznat. U svakom slučaju pripada onim najvećim! A... — on slegnu ramenima — ako je ovde započeo karijeru, Henk, onda će je ovde... šta?

Flečer je sa teškom mukom pratio šta govori njegov šef. Trebalo je prilično vremena da shvati.

— Šta će onda on ovde? — ponovi on. — Dobro, Kas, on će ovde... ti imaš pravo.

— Ti si idiot! Ašli, šta će on ovde, hej? Reci mu! Reci svome prijatelju!

— On će je ovde i završiti!

— Tačno — povika Landri glasno i zadovoljno.

Ovaj se kezio glupavo.

— Hoćete da mu se osvetite, mister Landri? — upita gostioničar.

Revolveraš dođe do šanka i stavi obe ruke na njegovu metalnu površinu.

— Da, Bile, uveravam te. Potraziću ga ja. I to još danas. Njegova drskost, koju je pokazao prema meni u ovoj tvojoj prijavi krčmi, neće doživeti dvadeset i četiri časa.

Gostioničar široko razvuče usta.

— Dvadeset i četiri časa? To bi bilo tek sutra u podne. Dotle vas

može taj čovek još koječemu da naučiti.

Landri se zamislio, a onda poskoči i uzviknu:

— Šta tu bulazniš, lupežu? Čemu može on mene da nauči?

— Hm, na primer izvanrednim veštinama sa kartama. On ih zna bezbroj.

— Karte! — Landri zapucketa prstima. Kako se nije odmah toga setio! Tako će biti: on će tom čoveku na kartama skinuti odelo sa njega. On će ga udesiti!

To je bila još jedna kobna zablude revolveraša iz Pekosa.

oOo

Kada je pala noć, našao se kockar opet u salunu „Srebrna potkovica”. Seo je na svoje mesto za zelenim stolom i poručio brendi.

Ali te večeri niko nije došao u „Srebrnu potkovicu”. Vest da se u gradu nalazi Landri sa svoja dva druga, zadržala je kod kuće čak i one koji su bili stalni posetioци saluna.

Ostali su kod kuće teška srca, ali sa nadom da će revolveraš napustiti grad sledećeg dana.

Na vratima malog Teksas-bara stajalo je nekoliko gostiju i razgovarali među sobom...

— Jeste li čuli? — upita jedan prilazeći grupi. — Onaj gradski kicoš je opet za kartaškim stolom. Sam đavo zna kako bi ga rado oni danas prepodne zapalili. Bilo bi gužve u salunu!...

Šta se stvarno odigralo u „Srebrnoj potkovici”, još nije prodrlo preko praga krčme.

Landri je zapretio revolverom

plavom Bilu i dao mu do znanja, ako mu je stalo do života, da ne sme da progovori ni jednu reč o onome što se dogodilo.

Ovakvo ubeđivanje je čak i naivni gostioničar iz „Srebrne potkovice” primio k srcu.

— A sada luckasti momak sedi za kockarskim stolom. Zar nema preko glave Landrija i njegove drugove?

— Izgleda da nema, ili je veliki glupak.

— Možda su mu oni naredili da dođe na poker — dodade drugi.

— Ili — dodade treći — možda idiot misli da će u igri moći da dâ lekciju Landriju.

Ljudi su odmahivali glavom. Oni su upoznali strančevu briljantnu igru, ali kada bi on igrao i kao veliki kockar Holidej, ili kao sam đavo, on ne bi imao nikakvu šansu protiv Landrija, koji je varao na kartama.

U to su svi bili čvrsto ubeđeni.

Ali niti je Landri prisilio Džordžijanca da dođe na partiju pokera, niti je Holidej imao nameru da sedne za zeleni sto sa ozloglašanim kockarom-varalicom.

U krčmi je vladala tišina.

Gostioničar je, posle pretnje revolverom, postao prilično ćutljiv.

Konačno se na tremu začuše koraci.

Bil pogleda stranca, koji se predstavio kao Džon Henri.

Ovaj elegantni, tako samouvereni čovek, bio mu je simpatičan.

Treba li sada da se izvadi kod Landrija?

Zašto? Bil je mrzeo bandita a isto tako i ona druga dva lopova.

— Mister Henri! — šapnuo je

preko šanka. — Mister Henri, brzo izađite na dvorišna vrata.

Holidej okrete glavu.

— Radi čega? — upitao je mirno.

— Landri dolazi — došapnu mu Bil.

— Aha.

— On će vas prisiliti da s njim igrate poker.

— Tako glup neće biti.

Bil se zagrcnu i usta mu ostadoše otvorena od zaprepašćenja.

Teški koraci odjekivali su sada ispred prozora „Srebrne potkovice” i, evo, dugački Landri je već stajao pred vratima.

Video je da osim stranca nema nijednog gosta u krčmi.

— Hej, Bile — doviknu revolveraš gostioničaru. — Voleo bih da znam od čega živi tvoj gazda. Tvoja kasa je uvek prazna kada ja dođem.

— Da, mister Landri, tako je uvek kada vi dođete!

Revolveraš je osetio jako uzbuđenje kada je ugledao stranca.

Lagano je odgurnuo pokretna drvena vrata i ušao u krčmu.

— Hej, kakvo iznenađenje! Naš famozni mister Henri je još ovde.

Landri se odmah uputi zelenom stolu.

— Vi sedite za pogrešnim stolom, Henri!

— Mislite!

— Da, to je kockarski sto.

— Za vas će to biti čudno, Landri, ali to sam već primetio.

— I?

— Šta: i?

Landri se okrete svojim drugovima.

— Zar nije divan momak ovaj

stranac? Dobro, onda sme da ostanu za stolom. Naime, mi hoćemo da igramo jednu partiju, Henri. A vi se u to ne razumete.

Lukavi izraz se pojavi na njegovom licu.

Holidej je ćutao i gledao ova tri bandita.

Oni su seli za sto i sada nije bilo nijedne stolice prazne.

Holidej mirno pripali cigaretu.

Landri izvadi karte iz svog džepa.

— Hej, šta mi je palo na pamet: zar nije gostioničar pričao da ste ovde igrali?

Holidej nije odgovorio.

Lice varalice promeni izraz. Postade tvrdo i hladno.

— Ol rajt, igrajmo onda.

On nije više ništa pitao, već je jednostavno uvukao Džordžijanca u igru rečima: „Ko cvilkuje, taj je kukavica”.

Kockar bi ustao da je hteo. Ali on je hteo da ostane.

Igra je počela.

Već posle drugog odigravanja oterao je Landri pokretom ruke svoje drugove od zelenog stola.

Oni su stali kod prozora i pratili pogledom onu dvojicu.

Landri je sada igrao sam protiv Džordžijanca.

Bandit je u sebi treptao od pohlepe i želje da svog partnera tako porazi da se ne može oporaviti ni brzo ni lako.

— Tako, mister, a sada muška igra čoveka protiv čoveka. Pretpostavljam da na Zapadu niste novajlija, pa, dakle, znate da ovde važi samo čvrsta borba čoveka protiv čoveka. A za zelenim stolom to je poker u dvoje.

— Aha — reče Holidej.

Posle dva deljenja svako je bio na svome.

Sledilo je novo deljenje.

Holidej je sedeo sa hladnim izrazom na licu.

Landrijevo lice grčilo se od nervoze.

Džordžijanac je dobio sledeća dva odigravanja.

Landri je duplirao ulog za otvaranje. Ali je izgubio i ovu igru.

Brzim pokretom izvuče on iz džepa debeli svežanj dolara i baci ga na sto.

— Tri puta! Idete li?

— Da — Holidej stavi svoj ulog na sto.

Krupne graške znoja izbiše po čelu čoveka iz Pekosa. Pogled mu je nemirno išao tamo-amo. Ruke su mu podrhtavale.

Do tada mu nije uspevalo da upotrebi markiranu kartu, niti da izvuče asa iz rukava.

Najzad je mislio da je došao momenat. Veštim pokretom prstiju, brzinom kakvu do tada nikada nije postigao, otvorio je karte.

Dok Holidej spusti svoj revolver na sto.

— Povucite kartu koju ste izvukli iz rukava, Landri — reče on, savršeno mirno.

— Kartu iz rukava? — uzviknu bandit i htede da ustane.

— Ne dižite se — opomenu ga Džordžijanac. — Znam da imate jednu kartu više i to baš tu koju ste izvukli iz rukava.

Landri poskoči.

Zurio je u cev velikog revolvera, koji je Dok Holidej uperio u njega, — Sedite!

Landri se sruči u stolicu.

— Vi me optužujete da sam varalica?!

— Ako već hoćete da pričate priču, Kas Landri, onda je nemojte pričati od kraja. Prvi deo priče ste zaboravili, naime da ste varali u igri. Tek tada sam vas optužio.

Varalica je hteo da skoči i pozove svoje ljude da kazne ovog čoveka. Ali on kao da je bio prikovan za stolicu. Grlo mu se steglo. Te hladne oči, od kojih nije mogao da odvoji pogled, činile su ga nesposobnim da se makne.

Holidej gurnu revolver natrag u futrolu.

Opet je Flečer bio taj koji se umešao. On potegnu revolver i...

... metak iz Holidejevog revolvera već je šibao ka njemu i ranio ga u ruku.

Flečer zaurla kao ranjena zver.

Kockar ustade, uze levom rukom dobitak i gurnu ga u džep.

— Sa tim nećeš daleko stići — procedi revolveraš kroz zube.

— Bez pretnji, Kas Landri! Ko hoće sa asom iz rukava da odluči ovako skupu igru u svoju korist, taj mora da bude miran.

Holidej se okreće i pođe ka šanku.

Još nije napravio ni četiri koraka, a Landri sav zapenušan skoči i opali iz kolta.

Metak prošiša između stolova ali ne pogodi cilj.

Holidej se na vreme odbacio i opalio tako da su istovremeno odjeknuli pucnji.

Metak iz Džordžijančevog teškog vojnog revolvera pogodio je bandita u desnu mišicu.

Landri pokuša da savlada bol i da zadrži oružje čvrsto u ruci. Ali

mu veliki parker-kolt skliznu iz ruke i tupo udari o pod.

Holidej hladnokrvno napuni svoj revolver, a onda gurnu oružje natrag u futrolu.

Stajao je uspravan i prezrivo posmatrao bandita.

— Gubi se, Landri, pre nego što se predomislim i pozovem šerifa.

Bandit je bio na ivici nervnog sloma. Levom rukom je pridržavao mišicu, koja ga je prilično bolela i sevajući očima gledao je u Holideja. Zaurlao je kao ranjena zver:

— Šerifa? Šerifa hoćete da pozovete? Rađi mene? Hoćete da pozovete ono ništavilo? Lupeža, koji se kao pacov sakriva čim me izdaleka vidi. Ne zasmeyavaj me, čoveče! Ha, ha, ha.

— Napolje! — zagrmje Holidej.

Banditov smeh odmah zamuknu.

Sada je bandit ukočeno zurio u oči svog protivnika, a onda se lagano okrenuo i pošao ka izlazu.

Flečer se tamo kod vrata već ranije podigao i oteturao pre svog šefa napolje.

Ašli se povlačio unazad prema vratima i pri tom oborio stolicu i nagazio jednog radoznalca koji se tu našao.

Ovaj ga raspali po nosu. Ašli zajaucka glasno, a onda izlete napolje.

To, što se te noći odigralo, građani San Antonija su smatrali neverovatnim.

Sada Bil više nije morao da zadržava tajnu za sebe. Još tri svedoka su bila prisutna.

Kas Landri je morao da pretrpi poraz. Još jedan, uz onaj koji je već pretrpeo.

Bandit je još iste noći uhvatio

maglu. Ovaj stranac ga je onemogućio u gradu.

Na Hadron-ranču se do tada nije dogodilo ništa značajno. Nadzornik Dženkins je javio da su goniči gore u Kanzasu konačno sakupili stado i da su ga poterali nešto dalje, na južnu obalu Arkanzasa.

Doduše, on nije mogao da piše, jer su mu prsti bili ranjavani, ali obavestio je, naravno, i o smrti kaubojja Balmontejna i o sukobu maršala Erpa sa Džimi Denlijem a takođe i o njegovom bekstvu.

Ali ljudi su toliko naporno radili na velikom stočarskom ranču, da je sve bilo brzo zaboravljeno.

Čovek iz Misurija bio je srećan što ga niko nije prepoznao pa je neometan mogao da obavlja posao sa ostalim goničima.

Njegova pretpostavka da se Denli nalazi u okolini nije se potvrdila.

Ali desilo se nešto drugo, što nije bilo od male važnosti za maršala.

Jedno vrelo prepodne prošao je kroz kapiju i ušao u dvorište ranča jedan jahač. Zaustavio je konja pred velikom novom kućom, u kojoj je stanovao rančer sa porodicom.

Džoni Blek, kauboj koji je tu bio čuvar, pođe u susret jahaču. Strančev konj nije imao žig, što je značilo da nije pripadao ni jednom ranču.

— Šta hoćete, mister?

— Jeste li vi Džon Hadron?

— Još ne, burazeru. Ali možda ću biti, ako je istina da se i sada dešavaju čuda.

Posetilac kao da nije imao smisla za ovu vrstu šale.

— Hteo bih da govorim sa rančerom — reče on prilično uzdržano.

— On nije ovde.

— Gde je?

— Na pašnjaku.

— Kada će se vratiti?

— Večeras.

— Onda ću čekati — odlučio stranac, kliznu iz sedla i prebaci dizgine svog dorata preko velike grede ispred terase.

Blek ga je namršteno gledao, dok se ovaj spuštao na pretposlednju stepenicu i mirno iz džepa izvadio svoju duvankesu.

— Hej, ko ste vi?

— Moje ime je Hal Donegan. Han Donegan.

Blek je mislio da nije dobro čuo.

— Hal Donegan? Pa vi imate zastrašujuće ime. Podseća me na nekoga koji nosi zvezdu i koji...

— Ja sam šerif Donegan — prekide ga hladno čovek na stepenicama i gurnu tek savijenu cigaretu među usne.

— Šerif Donegan? Šta vi hoćete od rančera?

— Nećete imati ništa protiv ako to sâm kažem vašem gazdi.

Ne, kauboj Blek nije imao ništa protiv. Ali on je bio mišljenja da ima prava da dozna šta interesuje šerifa. Stvari, koje su se ticale ranča, znao je on isto tako dobro kao i gazda. Zašto je šerif hteo da sedi ovde na suncu možda i deset časova?

— Ne otežavajte sebi, šerife. Da sam ja na vašem mestu, ja bih rekao zbog čega sam ovde, pošto nije nikakvo zadovoljstvo sedeti na suncu. A rekao bih i to da stari Džoni Blek sigurno zna mnoge stvari...

Donegan podiže glavu i jezikom gurnu cigaretu iz jednog u drugi ugao usta.

— Dobro, ja tražim momka po

imenu Denli. On pripada vašoj momčadi. Iz Kanzasa je razaslata poternica za njim radi ubistva.

— Znam, iz Činija, zar ne?

— Da li je Denli bio ovde?

— Tako glup svakako nije, šerife. A pogotovu, ako dozna da je opasan Donegan poslat iz tvrđave Vort da ga traži, onda će se još dublje sakriti u savanu.

Ne pogledavši kauboja, Donegan je upitao:

-- Ima li on ovde prijatelja?

Džon Blek zavrte glavom.

— Prijatelja, ne. Sa svima je bio u dobrim odnosima, a više od toga ovde nije ni tražio.

— Jeste li u međuvremenu primili nove ljude?

— Tamo gore? To ne znam.

— Ovde?

— Da, gazda je uzeo jednog kauboja. Bolje da kažem dobio. Momak je klasa.

— Odakle je došao?

— Mislim iz Misurija. Ali po njegovom govoru to se ne bi moglo zaključiti.

— Gde je sada?

— Na pašnjaku.

— Daleko odavde?

— Nije — kauboj se kezio, a onda je pokazao preko svog levog ramena. — Kad dođete do ambara sa tog mesta ga možete videti.

Donegan zažmuri na jedno oko, baci nedopušenu cigaretu u pesak i ustade. Krutim korakom pređe preko dvorišta i sa istočne strane stiže do ambara.

Samo nekoliko koraka dalje našao je jedan čovek kod ograde ranča. Imao je najmanje šezdeset i pet godina.

Džoni Blek je potrčao kroz dugu

staju i stigao do kapije na jednom malom koralu, u kojem je neki drugi čovek upravo jahao jednog poludivljeg konja.

Jahač nije bio niko drugi nego Vajat Erp.

— Hej, Beri!

Vajat, koji je kao i Holidej u San Antoniju dao svoje nepotpuno ime, pritera konja uz ogradu i kliznu niz njegova ožnojena leđa.

— Šta je, Blek?

— Tamo, kod ambara je šerif Donegan. On se raspitivao za tebe.

Vajat potapša momka po ramenu.

— Hvala, amigo, ali ja imam čistu savest. Hajde da pogledamo tog Donegana.

Vajat obide ambar i opazi šerifa Donegana, koji je stajao pored starog Nat Gregorija.

— Helo, mister, vi ste se raspitivali o meni?

Na zvuk ovog glasa šerif se trže i ostade u mestu kao ukopan.

Onda se lagano okrete.

Sva krv je iščezla iz njegovog zelenkastosmedeg lica, kada je pogledao u oči maršala.

— Vi?

Čovek iz Misurija stajao je raskoračenih nogu i prekrštenih ruku.

— Da, Klif, ja.

Donegan brzo pogleda staroga a onda nesigurnim korakom priđe bliže maršalu.

— Maršale, ja tražim jednog čoveka koji me je pokrao. Tamo u Ostinu. On...

— Lepa priča. Odakle vam ta zvezda, šerife?

Čovek je tako jako stisnuo zube, da je Vajat gotovo čuo njihovo škrgutanje.

— Šta hoćete ovde, Klif Hager?
— Pa, rekao sam vam, maršale...

— Ovde ste se predstavili kao šerif. Čak ste imali hrabrosti da se predstavite kao šerif iz tvrđave Vort.

— Morao sam tako da postupim, jer inače ne bih imao nikakvih izgleda da dođem do obaveštenja o mladiću.

— Čudno je to što ste se za mene raspitivali.

— Nisam!

— Jeste. Nešto ću vam reći, Hager. Ja ne znam šta smerate, ali da nešto nije dobro, smeo bih da stavim ruku u vatru.

— Zašto? Od kako sam pušten iz zatvora započeo sam nov život...

Džoni Blek se na prstima prišunjao i ušao u šupu za alatke i stao pored poluotvorenog prozora, odakle je mogao da čuje svaku reč, pa čak i da vidi oba čoveka.

Maršal zgrabi desnicom navodnog šerifa za rever.

Kauboju se preseče dah.

— Još ću vam nešto reći, Hager! Vi ste prokleta skitnica. Ako odmah ne izbljujete šta vas je ovamo dovelo upoznaćete me dobro.

— Ali, maršale!

Džoni Blek se zagrcnu. Maršal! Je li šerif Donegan rekao „maršal“.

— Maršale, kunem vam se da sam se odonda promenio.

— Šta te je ovaj čovek pitao?

— Već sam vam rekao, maršale. Nisam toliko lud da lažem Vajata Erpa...

— Vajat Erp? — ponovi Džon Blek glasno u šupi. Suviše kasno stavi on ruku na usta.

— Blek — pozove ga Vajat.

Kauboj se uplašenog lica pojavi na prozoru.

— Šta te je ovaj čovek pitao?

— Raspitivao se za Denlija, a onda za vas.

— Ne verujte tom lupežu, maršale! — uzviknuo je Hager, koji nije mogao da savlada podrhtavanje celog tela.

— Mir — zagrne Vajat Erp.

Onaj stari kauboj kod ograde okrete glavu. On je bio prilično gluv, pogotovu kada je to bilo potrebno, ali poslednje reči ove rasprave je dobro čuo.

— Šta to treba da znači? Beri je maršal? Vajat Erp?

Vajat se osvrte.

— Džo, dođi ovamo!

Stari se približi tromim koracima.

— Odloži čelkić i donesi mi dva kožna pojasa.

Blek pogleda staroga.

— Nemoj ti, Džo. Ja ću doneti.

— Ne, ti ostaješ ovde. Ispričaj mi sve što je ovaj čovek rekao.

Džo se udaljio, a Džoni Blek je pričao.

Vajat prodrma bivšeg robijaša.

— Govorite, Hager, inače ću vas poslati ponovo onamo odakle ste došli.

— Ne mogu.

— Zašto ne?

— Zato što ne mogu.

— Govori! — naredi mu Vajat. Hagerova glava klonu na grudi.

— U redu — nastavi Vajat — onda ću ti ja reći šta si ti hteo ovde. Ti si špijun. Jedan bandit te je ovamo poslao. Reći ću ti i to ko je on: Džim Denli.

Hager se trže. Lice mu postade belo kao kreč, a oči se iskolačiše

i izgledalo je kao da će ispasti iz duplje.

— Od koga...

— Nije važno odakle znam. Tako je. A ti, lopužo, odmah si se, naravno, uputio ovamo. Ovog puta nećeš dobiti samo dve godine, nego najmanje sedam godina! Ali, evo, ja ti pružam jednu šansu, Hager! Odmah mi kaži gde se krije Denli?

— Ja ne znam. Kunem vam se, mister Erp. Oni trabunjaju nešto za...

Pljas!

Lice prestupnika pocrvene od žestokog šamara.

Hager promrmlja drhtavim glasom:

— U gradu je.

— Gde u gradu?

— To ne zn... znam, znam. On navraća kod Hendersona, majstora koji pravi kočije.

Blek klimnu glavom.

— Džef Henderson! Tog mangu-pa mi poznajemo. On pravi najlošija kola u celom Teksasu. Taj pas lično će mi platiti.

— Mir — opomenu ga maršal. — Nastavite, Hager! Šta ste se dogovorili? Ti treba da ispitaš kako stvari ovde stoje. Pominju li još Denlija, ili je sve zaboravljeno. Je li tako?

— Da. Pošto je rančer bio naklonjen Denliju, Džim se nadao...

— Dalje: zašto si se o meni raspitivao?

— U gradu sam od Evelgana doznao da je na ranču jedan novajlija. Denli je hteo da zna ko je taj.

— Prilično luda ideja predstaviti se kao šerif, koji treba da uhapsi Denlija samo da bi se ispitala situacija ovde. Dobro, utvrdiće se

šta je u tvojoj priči istina, a šta laž. Sada ćeš sa mnom poći u grad.

Vajat napravi pokret kao da hoće da se okrene, a onda preko ramena još upita:

— Zna li Kalovej da si ovde?

— Ne... ko?

Vajat mu priskoči.

— Govori što znaš, kauboju. Pitao sam te da li Kalovej zna da si ovde.

— Ne — zamuca Hager bez daha.

— Gde se on krije?

— To...

— Opominjem te!

— On je u Sijera Arkadi.

Čovek iz Misurija zgrabi levicom bandita za rame.

— To je prilično „mali” kutak. Između Lamesa i Rio Grande, između Fort Štoktona i Sant Antonija leži Sijera Arkada. Možda će ti još pasti na pamet i spasonosna ideja da mi tačnije opišeš mesto, a?

Bandit Klifton Hager, koji je pre dve godine bio osuđen zbog prevara i saučesništva u napadu na poštanske kočije, drhtao je kao prut.

— Ja samo znam da je tamo dole, prema velikoj reci. Možete me obesiti, ali ja ne znam ništa više.

oOo

Vajat, Blek i stari doveli su bandita na ranč. U isto vreme ujahao je na jednom belcu u dvorište čovek sede kose i negovane brade. Imao je otvoren pogled i ostavljao utisak dobroćudnog čoveka. Bio je odeven jednostavno u sivo platneno odelo. Skinuo je šešir i maramicom brisao oznojeno čelo.

— Hej, šta je to, mister Stap?

Vajat dodirnu prstom obod šešira u znak pozdrava.

— Moje ime je Vajat Erp, mister Hadron. Vajat Erp. Žao mi je što sam morao lažno da vam se predstavim: Ja gonim Kaloveja i Denlija.

— Vajat Erp?

Hadron khiznu iz sedla.

— Ali zar mi niste mogli to proveriti?

— Ne, na žalost i to bi bilo rizično. Svaka promena u vašem opходу bi me mogla odati. Ovde sam uzalud čekao na Denlija. Nekoliko nedelja, kao što znate. A sada sam mu ušao u trag. Ovog čoveka je on poslao ovamo da uhodi.

Hadronu je bilo potrebno nekoliko trenutaka da bi sve shvatio.

— Prokletstvo! Vi ste, dakle, stvarno slavni maršal Vajat Erp, o kojem neprestano slušam?

Od svega je maršalu najviše bilo neprijatno kada bi neko govorio o njegovoj popularnosti i slave. On i sada brzo pređe preko Hadronovih reči i nastavi:

— Ja vam dugujem zahvalnost, mister Hadron i nadam se da će se nesreća u Garden Plejnu uskoro rasvetliti.

Vajat Erp se oprostio od rančera i ono nekoliko kauboja koji su se tu našli i sa svojim uhapšenikom poterao konja iz dvorišta.

Kakva sreća što je prethodnog dana bila svima isplaćena zarada — pomislio je Vajat. Jer bilo bi mu neprijatno da traži novac koji je zaradio teškim radom kao svaki drugi kauboј, sada, kad je otkrivena njegova tajna.

Poslednje reči Džona Hadrona su bile:

— Ja mogu samo da kažem: bili ste izvanredan kauboј, mister Erp, i za mene bi bilo bolje da je kauboј Beri Stap ostao kauboј Beri Stap...

oOo.

Bila je već noć kada su stigli u grad.

Osvetljeni prozori stvarali su svetle pravougaonike na ulici.

Levo, iz Hatkinsovog bara, čuo se zvuk raštimovanog mehaničkog klavira.

Iz „Srebrne potkovice“, koja se nalazila preko puta Hatkinsovog bara, takođe je dopirala galama.

Vajat se zaustavi pred Kampendokovim hotelom.

Gus Kampendok je držao Grand hotel u gradu već deset godina, a to je bio najslabiji posao od svih kojim su se ljudi u gradu bavili.

Niko nije mogao da shvati kako se Holandanin izvlačio i od čega živi. On, njegova žena i jedanaestoro dece! Zaista je bilo neshvatljivo od čega žive.

Vajat potera oba konja u dvorište, a onda zatraži sobu.

Hager je stajao pored njega.

Kampendok je odmerio bandita i upitao:

— Da li i za džentlmena jednu sobu?

— Ne, hvala. Gospodin ima rezervisanu sobu u zatvoru preko kod šerifa.

Hager spusti glavu.

Gus Kampendok je bio visok, energičan čovek sa lukavim očima i širokim podbulim licem.

— A — reče on radoznalo — bandit?

— Izgleda — odgovori Vajat, izbegavajući dalji razgovor.

Kampendok mu pruži knjigu go-
stiju i istovremeno uperi u Vajata
mali „deringer” kolt sa dve cevi.

Gus Kampendok se malo nagnu
napred i reče podsmesljivo:

— Žalim, mister, ali pre nego što
se upišete moram da vas zamolim
da odustanete od namere da ovog
čoveka odvedete šerifu.

— A zašto?

— On je moj prijatelj.

— Vi imate prijatelje vredne
pažnje, mister Kampendok!

— To je moja stvar — prosikta
vlasnik hotela.

On nije primetio Hagerov pog-
led, koji ga je opominjao.

— Napred, Klif! — progundā ho-
telijer. — Beži!

Hager se ne pomače sa mesta.

Holandanina obuže bes.

— Rekao sam ti, čoveče, da hva-
taš maglu. Brže!

— Budi oprezan, Gus! Ovo je Va-
jat Erp! — uzviknu Hager.

Hotelijer preblede.

„Deringer” u njegovoj ruci za-
drhta.

— Vajat Erp! Jesi li poludeo?
Šta ti je palo na pamet da me šo-
kiraš sa tako rđavom šalom!

— Nije se šalio — odgovori sa-
da čovek iz Misurija.

Kampendok je zurio u maršala
kao u sablast.

— Nećete, valjda, da tvrdite da
ste stvarno Vajat Erp?

— Spustite revolver!

Kampendok je uzmakao dva ko-
raka unazad. On se našao u straš-
nom položaju. Dakle, sada se odao.
Potegao je revolver na maršala!

Zbog jednog bandita!

Ali da li sada može natrag? Mo-

že li da popravi ovaj strahovito
pogrešan potez?

Ne, za to je bilo kasno.

Masku, koju je toliko dugo us-
pešno nosio, skinuo je u najnepo-
voljnijem trenutku svoga života.

Tajnu, koju je tako dugo čuvao,
odao je radi tog malog prestupnika
Hagera.

Sa uperenim revolverom stajao
je pred velikim Vajatom Erpom.
Tresao se.

— Ja moram... da vas ubijem,
Erp! — mrucao je Holandanin. — To
nisam hteo. Sigurno ne. Baš Vaja-
ta Erpa da ubijem? Ali zašto ste ga
doveli?

— Baš radi toga!

— Ali vi niste ništa znali o sve-
mu ovome. O meni i...

— Znao sam da Mad Kalovej
ima ovde svoje ljude — izblefirao
ga je maršal.

— Znali ste to?

— Kao što sam rekao.

— Onda vas moram ubiti, Erp.
Ja ne vidim drugo rešenje! A i ako
dobro promislite, jednom se mora
umreti. Jednom će doći svima na-
ma kraj. Konačno, ne živi se večno!
To važi za sve nas!

On obrisa podlakticom znoj sa
čela i nastavi:

— Čovek kao vi može sa smrću
da računa i ranije. Može da vas
nade metak ubrzo, možda sutra, pa
čak i danas.

— Šta pričate toliko, Kampen-
dok? Dakle, vi nećete da čekate da
ovaj čovek odsedi zasluženu kaznu,
već hoćete da postanete ubica.

Ubica!

Ta reč je, izgleda, ošamutila pre-
stupnika kao najžešći šamar.

Kolt u njegovoj ruci zadrhta još jače.

— Naravno, vi treba da ciljate pribrano, mister Kampendok, inače ćete me promašiti...

— Sa tog rastojanja ga ne možeš promašiti, Gus! — viknu Hager, koji je stajao tako da nije mogao da preduzme ništa protiv maršala.

— Naravno da može kad drhti! A teško njemu ako me smrtno ne rani. Ja ću ga poslednjom iskricom života pronaći sa svojim metkom!

Kampendok se povuče još jedan korak unazad.

— Stani! — vrisnu Hager histerično, a vene na čelu mu odskočiše. — Ne uzmiči više ni koraka. Sa svakim inčom uzmicanja smanjuju ti se šanse da ga ubiješ.

— Ja, ja ću ga ubiti! — povikao je Holanđanin, a lice mu se zgrčilo. — Nikada nisam pomislio da bih mogao ubiti jednog maršala. I to baš Vajata Erpa. Ali na tome se ne može ništa izmeniti. Vi stojite tu — a ja sam se...

— Odao! — upade mu maršal u reč. — I zato što ste pokazali da štite jednog bandita vi hoćete da postanete i ubica, da bi do kraja ostvarili ono što ste naumili. Hoćete da postanete ubica šerifa!

— Ja ne mogu ništa drugo da uradim! — povikao je, a onda još jačim glasom ponovio: — Ja ne mogu ništa drugo da uradim!

— Opali, kukavico! — grmeo je Hager. — Da ga se oslobodimo!

— Opaliću, Ja, ja ću opaliti! Ne mičite se maršale!

— Prilično vremena vam je potrebno da pronađete oroz — odjek-

nu nečiji glas sa portirnice a Vajat se odmah baci na pod.

Naslutio je šta će se dogoditi.

Gus Kampendok opali.

U istom trenutku metak, koji je bio ispaljen iz portirnice, izbaci Holanđaninu „deringer” iz ruke.

Džon Holidej pojavi se na ulazu.

Drugi metak iscepa zapanjenom i kao okamenjenom Holanđaninu maršamu oko vrata a treći mu izbaci iz džepa na prsluku veliku cigaru.

Kada se Vajat podigao, Klif pade pored njega i ostade na podu ispruženih udova.

Gus Kampendok je pogodio, ali pogrešnog čoveka!

Njegov metak promašio je maršala za oko pola jarde i zabio se u grudi bandita.

Vlasnik hotela bio je okamenjen. Beo kao kreč i nemoćan da se pokrene zumio je u vrata.

Dok Holidej se približi.

— Hele, maršale!

— Hele, Dok!

— Dakle, bio sam u pravu?

— Na žalost...

Njih dvojica su se često uveče sastajali na izlasku iz grada i jedan drugom pričali svoje doživljaje.

Budnom posmatraču, kao što je bio Džordžijanac, odavno je pao u oči čudan Holanđanin.

Zato je Vajat i došao na misao da ga sa banditom iskuša. Znao je da će se odati ako ima neke veze sa Kalovejem.

Gus Kampendok se stvarno odao.

Vajat je odvuкао obojicu šerifu.

Džo Brek ih pogleda radoznao.

— Šta je sa ovima? — upita i tek tada prepozna hotelijera. — Hej, šta se dogodilo? Izgledate kao da

ste teško bolesni? — Ako tražite doktora — obrati se šerif Vajatu — on stanuje prekoputa.

— Došao sam vama, šerife. Hteo bih da vam predam ovu dvojicu. Jedan je upravo pokušao da me ubije, a drugi...

Kampendok je bio slomljen. Zurio je pred sebe i krkljao.

— Šta je, Kampendok? Vi ste pucali na ovog čoveka?

Holandanin klimnu glavom i kao u transu počeo da mrmlja:

— Na Vajata Erpa, šerife. Ja sam...

— Erp! Je li istina ovo što on govori? Ja sam mislio da je pijan...

Vajat ispriča šerifu šta se dogodilo, ko je i zašto se ovde zadržao.

Šerif Brek je odmah shvatio.

— Ol rajt, maršale. Lopuže su ovde u sigurnim rukama. Budite uvereni da će kod mene biti dobro zbrinuti, sve dok konopac ne bude ispleten za njih.

Vajat se zahvalio čuvaru zakona u San Antoniju i kada se ovaj ponudio da potraži Denlija i da ga uhapsi, čovek iz Misurija je odmahnuo glavom:

— Ne, više volim to sam da uredim. Ali možete sa mnom da pođete.

Posle tih reči izašli su napolje.

Na tremu ih je čekao Holidej.

Šerif je već čuo o borbi navodnog mister Henrija sa Kas Landrijem. On dodirnu šešir prstom u znak pozdrava.

— Trenutno je u gradu „vruće“...

Vajat pokaza rukom na Džordžijanca.

— To je Dok Holidej.

— Holidej?

Šerif zastade i zagleda se u Džordžijanca široko otvorenih očiju.

— Sada mi je sve jasno — reče šerif i pruži mu ruku.

— Dobro došli, Holidej!

Na usnama Doka Holideja pojavio se smešak.

Tako nešto mu već davno ni jedan šerif nije rekao.

Izašli su na ulicu.

Vajat Erp stade i pogleda preko u Grand hotel.

— Kako ste me tako brzo pronašli, Dok? Zar niste bili u „Srebrnoj potkovici“?

— Slučajno nisam.

Sada su njih trojica krenuli kod Hendersona.

— Eto u gradu su se odjednom dva lupeža sama odala i gadno će zaglaviti — reče šerif. — Ovaj Henderson je lupež svoje vrste. On se ne ustručava da podvaljuje ljudima svojim kočijama. Ali zato što je jeftiniji od ostalih, uvek nađe glupane koji poručuju kočije kod njega. Pre sedam godina je napravio dvokolice za mene. Posle tri meseca su se u pesku jugoistočno od grada prevrnule i raspale. Tom mangupu neću to nikada zaboraviti. Morao sam peške da pređem put do San Antonija, pošto je konj bio nemoguć za jahanje i mogao je samo vući mala kola.

Kuća ovog omraženog čoveka nalazila se pored male jame napunjene vodom koja je stvorila baru.

— Tu vodu on koristi za točkove, iako smo mu sto puta to zabranili. Sada će me upoznati.

Mala kuća bila je u mraku.

Šerif je ostao pored ulaza u dvorište.

Džordžijanac ostade u gustom pomrčini, koju je pravilo udubljenje kapije, a maršal nastavi put prema kući, koristeći gust mrak.

Vladala je mrtva tišina.

Maršal pređe nekoliko kamenitih stepenica, koje su vodile do ulaza u kuću.

On zakuca.

Posle nekoliko minuta začuo se promukao glas jedne žene:

— Ko je?

Pošto nije dobila odgovor, ona otvori vrata i proviri napolje. Kada je ugledala visokog čoveka pred vratima, ona ustuknu.

Vajat skide šešir.

— Hteo bih da govorim sa mister Hendersonom — reče on tako tiho da se jedva čulo.

— Moj sin nije ovde. On se provodi dole u salunu. Svake noći ostaje tamo sve dok ga ne izbaci vlasnik saluna.

— Hvala, madam!

Vajat pođe.

Žena je gledala za njim i gundala:

— Danju niko ne dolazi da napravi porudžbinu, ali noću izlaze pacovi iz svojih rupa i traže Paula. To su njegove mušterije!

Vrata su se zalupila.

Vajat je izašao na ulicu. On je čuo ono što je žena pred vratima govorila.

— Može biti da se krije u „Peščanoj kuli“. Taj se rado smuca po najmračnijim uglovima grada. Pošetićemo ga!

Prošli su više ulica, dok nisu stigli u blizinu ozloglašene krčme.

San Antonio je u to vreme bio srazmerno veliki grad, ali ne naročito značajan.

— Treba li najpre da utvrdim da li je on uopšte unutra?

— Poznajete li Denlija? — upita maršal.

— Da, slučajno sam ga video nekoliko puta sa Hendersonom i Mejk Grepom.

— Ko je taj Grep?

— To je đavolski momak. Mogu reći da je revolveraš, a njegov otac je predsednik opštine.

— U San Antoniju?

— Da. Ali kakva ironija! Njegov otac je pošten čovek, koji je mnogo učinio za ovaj grad. Ali ovaj izopačeni Mejk je prestupnik. Iako se to ovde ne sme glasno reći, ja to ipak činim. On je opasan bandit! Ne zato što nema novaca, nje ga dobija od majke koliko hoće, već što se dosađuje. On je postao bandit iz čiste dosade. Svuda gde se nešto dogodi, on je umešan. Kada su braća Džindžer ovuda krstarili i građane držali u strahu, nekoliko odvažnijih ljudi prijavilo se da se bore protiv njih, a ja sam ih predvodio. Kada smo se gore, u Linkoln ulici, sa njima sukobili i kada je borba gotovo bila okončana, ušao je u borbu mladi Grep gotovo s leđa. On je pucao iz dva revolvera, kao da je poludeo. Čudio sam se da niko od njegovih hitaca nije poginuo.

— Vi verujete da je on u prijateljstvu sa Denlijem i Hendersonom?

— Prijateljstvo sigurno nije prava reč za to. Taj Majk Grep nema ni jednog prijatelja. Toliko je uobražen da na svakoga gleda sa visine...

Šerif je krenuo.

Vajata Erpa najednom obuže loše predosećanje.

Kada bi ga zadržao?!

— Do đavola trebalo je sâm da idem! — obrati sê on Holideju.

Holidej podiže ramena.

— To niste mogli da mu priredite, jer ste mu ranije ponudili da pođe sa nama.

— Ipak, ja... dodite, poći ćemo za njim.

Vajat je znao da ostavlja utisak kao da nema mnogo poverenja u šerifa, bilo je potpuno bezrazložno da se sumnja u njega.

Blek je hteo samo da pogleda da li se u krčmi nalazi čovek koga traže.

Ipak, čoveka iz Misurija je teralo napred loše predosećanje, koje ga je često kao šesto čulo opominjalo na opasnost.

Kada je Vajat stigao do stepenica koje su vodile na trem krčme, odjeknula su u krčmi dva pucnja.

Jedan čovek je proleteo kroz pokretna vrata, zateturio se i stro-poštao se niz stepenice.

Bio je to šerif.

— Dok! — Vajat prepusti ranjenika Džordžijancu i potrča uz stepenice.

Zastade pored vrata i pogleda oprezno u zadimljenu prostoriju.

Za šankom je stajao jedan jedini čovek.

... Džim Denli! U ruci je još uvek držao revolver koji se pušio.

Vajat uđe.

— Denli!

Kauboj nije bio u stanju da podigne kolt, kada je video ko stoji na vratima.

— Odbacite oružje, Denli!

Vajat načini dva koraka.

Preko Denlijevih beskrvnih usana pređe šapat:

— Vajat Erp!

— Uradi šta sam ti naredio, Denli!

Kolt pade pored šanka na pod, prekriven opušcima od cigareta.

Denli, mrtav pijan, pođe teturajući se ka vratima.

Kada je izašao na trem, pogledao je zapanjeno u šerifa, čiju je košulju Dok Holidej upravo raskopčao.

— Nebesa! — otrže se sa njegovih usana.

— Zašto ste šerifa hteli da ubijete? — upita ga maršal.

Bandit zavrte glavom i odgovori zaplićući jezikom.

— Šerifa? Ne znam. Samo sam video zvezdu i pomislio da je...

— Gde je Henderson?

— Henderson? Taj je bio... bio je do sada ovde... Izgubio se odavde taj ljigavac... ljigavac.

— Pođite sa mnom.

Petnaest minuta kasnije bio je i treći uhapšenik u zatvoru San Antonija.

Holidej je uneo šerifa u krčmu.

Gostioničar ih je gledao razrogačenih očiju.

— Šta je...

— Brzo zagrejte dosta vode! — naredi mu žustro Džordžijanac i skide svoj kaput.

Dok je savijao rukave na košulji, da mu ne bi smetali pri radu, pomeri se mesingana kvaka na vratima, koja vode u dvorište.

Dok Holidej to opazi.

Munjevito je čučnuo iza šanka.

Vrata su se polako otvorila.

Holidej je hladnokrvno čekao.

Začuli su se laki koraci. Nepoz-

nati se približio stolu na koji je Holidej položio šerifa.

Džordžijanac se uspravi.

Izgled ovog čoveka, koji je stajao udaljen od njega tri jarde, zapanji ga.

A to je značilo mnogo, jer ovog hladnokrvnog i čeličnog čoveka nije se moglo lako zbuniti.

Lice, u koje je Džordžijanac gledao, bilo je đavolski ružno, tako da su čoveka od njega podilazili žmarci.

Mogao je imati oko trideset godina, bio je visok, vitak, sa preterano dugačkim žilavim rukama i nogama, koje nisu odgovarale njegovom kratkom gornjem delu tela.

Ali šta je to sve bilo prema njegovom licu! Ono je bilo ovalno ali vrlo oštih crta. Imao je kratak, šiljat nos sa širokim nozdrvama. Oči su mu bile duboko usađene i staklaste, tako da su celom licu davale zastrašujući avetinjski izraz. Usta su mu bila samo jedan kratak prerez, a od usana nije bilo ni traga. U sredini brade imao je brazdu. Koso, preko celog lica, rošavog od davno preležanih boginja, video se strašan, kao krv crveni ožiljak.

Čovek je bio odeven u sivo odelo i na glavi je nosio crni šešir. Sjajna, kao gar crna kosa, padala mu je niz potiljak i pojačavala njegovu ružnoću.

Nosio je dug kaput preko koga je opasao svetao, tanak, kožni opasač, na kojemu su sa svake strane visile futrole sa malim revolverom kalibra 38.

Holidejev pogled, ispunjen odvratnošću, skliznu sa lica dole na ogromne šiljate čizme, a onda on upita:

— Šta vi hoćete?

Lice ove rugobe razvuče se u grimasu.

— Šta se to vas tiče?

Kakav strašan glas! Izgledalo je kao da dolazi iz groba. Tupo i prazno.

Rošavi pogleda šerifa.

— Je li mrtav?

— Kako bi vam to odgovaralo! — odvrati Holidej mirno.

— Šta to treba da znači?

— Sklonite se. Ja moram da radim.

Holidej odgurnu u stranu čoveka, koji je odvratno smrdeo na rakiju i nastavi da oslobađa šerifa njegove košulje.

Vlasnik saluna se vrati sa vrućom vodom. Ugledavši rošavog, spotače se a voda se preli preko suda i pljusnu po prijavom podu.

— Grep? Otkud vi ovde?

Gostioničar je ovo izgovorio sa strahom.

To je, dakle, bio Majk Grep, revolveraš, koji se, izgleda, bojavao jedino šerifa.

Holidej ga je sa strane odmeravao.

Odjeknuli su koraci na stepenicama.

Vajat Erp se pojavio na vratima. Pod miškom je nosio Holidejevu torbu sa instrumentima.

Na maršala je takođe porazno delovao izgled rošavog Majk Grepa.

Holidej baci letimičan pogled na bandita.

— To je Majk Grep. Vi ste sigurno već slušali o njemu, mister Erp?

— Erp?

Grep odskoči jedan korak unazad.

— Izdaja! — dreknu on. — Izdaja!

— Ne vičite ovde tako! — do-
baci mu Vajat.

— To je obična prljava izdaja.
Ko mi je natovarilo na vrat tog
smrdljivog psa i...

Kao tigar skoči Vajat ka njemu
i snažno ga ošamari po levom ob-
razu, tako da se revolvernaš okrete
oko sebe dva puta.

— Evo til

Holidej dodirnu čelo prstom i po-
gleda značajno maršala.

Poludeo? pomisli Vajat. Ne, taj
čovek nije lud!

Izenada mu nešto pade na pamet
i on priđe šanku za kojim je stajao
ošamućen bandit.

— Znam mnogo štošta protiv te-
be, gomilu toga, čak vrlo mnogo.
Gde je Henderson?

— Henderson? Ne znam! Mož-
da je on izdajica!

Pljas!

Stari, bezazlen recept delovao je
opet.

— On je pobegao kada je Denli
opalio.

— A gde je Kalovej?

Grep isturi donju vilicu.

— Ovde me udarite, Erp. Samo
raspalite, ali iz mene to nećete iz-
vući. Vi ne! Ja sam Mihael Fenimor
Grep. Moj otac je predsednik opšti-
ne u ovom lepom gradu!

Sada je opet bio potpuno prise-
ban. On skoči kao neki igrač u stra-
nu, osloni se na jedan sto i pre-
krsti noge.

— Šta vi, uopšte, ovde tražite,
Vajate Erpe?

— Otkuda znate da sam ja mar-
šal Erp? — pokušao je maršal da
ga satera u tesnac.

— Znam pouzdano. Dovoljno je

samo da se pojavite, pa da sve bude
jasno.

Holidej je izvadio jedan metak iz
šerifovih grudi.

— Znam — nastavio je Majk
Grep povišenim, piskavim glasom
— nego vi ste me udarili, hi, hi. O
tome ćemo još razgovarati, ali...
sve ovo nije za mene bilo nezanim-
ljivo. Koliko mogu da ocenim, ovaj
džentlmen je poštovanja vredan. Dok
Holidej. Ili treba da se...

— Slušaj, Grep! Ako sada ne
obuzdaš svoj prljavi jezik, ja ću to
uraditi — dobaci mu kockar.

— O, i ovaj! Svirepi partneri! U
redu! Ne može se stvarati ime samo
barutom i olovom. Tome se mora
još nešto...

Holidej pođe ka njemu. Sa krva-
vim skalpelom u desnoj ruci. On se
unese prestupniku u lice.

— Leži li ti još nešto na srcu,
Grep?

Bandit se trže i zagrcnu, a onda
uzmače opet svojim igračkim kora-
kom unazad.

— Ol rajt, ja sam slab kada je
nasilje u pitanju! Ali, mi ćemo još
da razgovaramo, džentlmeni!

Vajat je brzo prišao banditu,
zgrabio ga za zglobov ruke, izvukao
mu oba kolta iz futrola, nož iz džepa
iznad kolena i još jedan iz krag-
ne i najzad još jedan „deringer” iz
džepa na kaputu.

— Tako, Majk, ti ćeš poći sa
mnom!

Kruto kao lutka, pošao je sin
predsednika opštine duž šanka.

Vajat ga odvuče napolje, a onda
ulicom do šerifove kancelarije i
dalje hodnikom, koji je vodio u će-
lije, sve dok ga nije dovukao do

čelije gde su bili i ostali uhapšeni.

Sada su u zatvoru San Antonija sedeli njih četvorica.

Klifton Hager, Gus Kampendok, Džim Denli i Mihael Grep.

Kada se Vajat vratio, nekadašnji bostonski lekar već je završio svoj opasan posao.

Jako bled u licu, ležao je šerif Blek na stolu. Njegove grudi bile su prekrivene, belim zavojem.

— Kakve ima izgledе?

Holidej je oprao ruke, spustio rukave košulje i obukao kaput.

Stavio je cigaretu u usta, ali je nije pripalio.

— To ne znam. Mnogo nade nemam. Meci su ga opasno ranili. Pogotovu drugi...

Dva čoveka uletoše u krčmu. Na grudima sa leve strane imali su zvezde sa šest krakova. Bili su to Rubi Red i Alan Džeferson, dva šerifova pomoćnika, koje su ljudi pozvali.

Vajat Erp je pokazao na šerifa.

— Onesite ga u kuću, a onda pozovite lekara.

Vlasnik saluna se umeša u razgovor.

— Lekara je već imao — reče on pokazujući na Holideja. — Šta više, kako mi izgleda, najboljeg kojeg je mogao da poželi.

Pokazao je na dva čoveka iz Dodža i objasnio pomoćnicima:

— Vajat Erp i Dok Holidej. Došli su u pravom trenutku da uhapsе ubicu.

Dvojica šerifovih pomoćnika gledali su čas jednog čas drugog.

— Vajat Erp? Dok Holidej? A ubica?

— Onesite šerifa — opomenu ih

kockar i izađe pred vrata. Tek tada je pripalio cigaretu.

Vajat je pošao za njim. Stajali su na tremu i gledali kako dva čoveka na brzinu prave nosila od dve motike, dva kaputa i jednog čebeta. Kada su nosila bila gotova, položili su šerifa na njih i odneli ga odatle.

Poseta salunu, koju je šerif Blek smatrao tako bezazlenom, završila se za njega vrlo loše.

— Četiri bandita leže u zatvoru — reče Vajat. — Mislim da sada treba odjahati na ranč da razgovaramo sa Hadronom.

Holidej samo klimnu glavom.

Oni izvedoše konje i napustiše grad.

oOo

Maršal je znao da rančer vrlo često i posle ponoći radi u svojoj velikoj sobi.

Džoni Blek, čuvar na ranču, odmah je izašao iz svoje kućice.

— Vajat Erp!

— Moram da razgovaram sa rančerom.

— Gazda će se radovati — reče kauboj — što ste opet ovde, maršale. Celo veče je sedeo u kaubojskoj kući i pričao nam o vama. Rekao je da ste izvanredan čovek i nepokolebljiv čuvar zakona. Čak i više od toga. Kaže da ste se pokazali kao odličan kauboj. Govorio je o tome kako ste jahali i krotili poludivlje konje, i kako ste vešto žigosali nove konje i uopšte o vašoj spretnosti...

— Učini mi ljubaznost, Džoni, i reci rančeru da bih hteo još jednom da govorim sa njim.

— Dobro. A ko je ovaj džentl-

men sa vama? Možda sudija? Onda imate već Denlija! Ovde se momci klade...

— Džoni!

Poziv je došao sa jednog osvetljenog prozora u prizemlju rančerske kuće.

Bio je to rančеров glas.

— Kakav to govor držiš tamo?

— Vajat Erp je opet ovde — doviknu kauboj.

— Šta?

Vajat potera svoga vranca preko dvorišta i zaustavi ga ispred verande.

Holidej ga je sledio.

— Žao mi je, rančeru, što vam opet smetam i to ovako kasno. Ali pošto sutra ujutro napuštam San Antonio, moram neizostavno još jednom sa vama da govorim.

— U redu, uđite molim vas u kuću — reče rančer i pođe u susret ovoj dvojici.

Vajat predstavi Holideja i rančer vrlo srdačno pozdravi maršalovog prijatelja.

Seli su u masivne stolice oko velikog stola presvučenog kožom.

— Ovo pitanje sam vam mogao postaviti pre nego što sam napustio vaš ranč, ali bilo je suviše momeka prisutno. Imate li neprijatelje, mister Hadron?

— Neprijatelje? — ponovi rančer i pogladi svoju srebrnastu kosu. — Da, možda imam. Ali ja stvarno ne bih znao koga bih tačno mogao navesti kao svog neprijatelja. Jirison, Belgijanac sa Smol-ranča, gore u Hilsu nije mi baš prijatelj. Onda možda dolazi u obzir još Spinker Pledin. Mi smo bili u zavadi više od petnaest godina radi jednog bunara. Pa, i u gradu sigurno ima još

nekoliko njih koje nisam pozvao na venčanje moje kćeri.

— Vaše ćerke? Nisam znao da se udaje.

— Da, za tri meseca. Šteta što nećete tada biti ovde. Voleo bih da ste naš gost. Dok Holidej bi isto tako od srca bio primljen.

— To je nemoguće.

— Radi Kaloveja?

— Radi Kaloveja.

Rančer udahnu duboko vazduh.

— Rut mi je o svemu pisala iz Garden Plejna. Ali i danas, kao i pre šest nedelja, ne znam šta bi trebalo na sve to da kažem. Tog revolveraša uopšte ne poznajem i ne pada mi na pamet šta ga je rukovodilo da izazove požar u prebivalištu baš blizu mog stada.

— Već se događalo da kauboji, koji su iz nekih razloga bili otpušteni sa ranča, čine slične presteupe.

— Ali Kalovej nije kauboj. On niti je zaposlen kod mene, niti je ikada tražio zaposlenje.

— To ne mora da bude Kalovej.

Rančer odmahnu rukom.

— Ja verujem da vi tragate u pogrešnom pravcu, mister Erp. Naslućujem da mi neko od onih gore ne želi dobro. Hoće da me otera sa mojih letnjih pašnjaka. Samo kada bih znao ko. Feri Mom je jednom oštro istupio protiv mene gore u Arkanzasu, ali njemu stvarno nije nužno da se radi toga stavi s druge strane zakona.

— Mnogi su se ljudi stavili sa druge strane zakona, iako im to nije bilo nužno — odgovori čovek iz Misurija.

Odgajivač goveda klimnu glavom. On priпали dugačku cigaru.

— Ne, Mom ne dolazi u obzir. On

živi u Kanzasu i stvarno ima dosta mesta. Osim toga, ja ga dobro znam. Za njega bih mogao položiti nuku u vatru.

— Ni za mene on nije dolazio u obzir, jer je pucanj ispaljen iz Teksasa.

— Zašto?

— Zato što niko ne bi najmio revolveraša iz Teksasa, ako živi u Kanzasu. To ne samo da bi bilo glupo već i izlišno. Takve sorte imamo dosta u Kanzasu. Niko, ko tako nešto planira, neće praviti izlišne troškove i pozvati čoveka sa dalekog Juga. Napad je izvršen iz Teksasa. Ovde, iz vaše okoline. Džim Denli će biti obešen. On je sinoć u San Antoniju pucao na šerifa.

— Denli?! Na šerifa Breka? Do đavola, je li Brek mrtav?

— Ne znamo. Do sada možda i jeste. Dok Holidej mu je izvadio dva metka iz grudi.

Hadron se podiže. Sa njegovim minom i spolkojstvom bilo je gotovo.

— Do sada sam se nadao da bar Denli nije kriv.

— Ali još u Kanzasu se on ponašao kao krivac, rančeru.

— Ni ja to nisam verovao — odgovori čovek iz Misurija — ali posle ovoga što je navukao na sebe u San Antoniju, teško da bi se njegov sudija mogao ubediti da je nevinn.

— Zar ne mora sudija da mu dokazuje krivicu?

— Svakako. Ali čoveku, koji je optužen za ubistvo i to još za ubistvo šerifa, sud ne mora mnogo da dokazuje krivicu.

Vajat ponovi još jednom svoje pitanje:

— Dobro razmislite, mister Hadron! Ko bi mogao iz vaše okoline da vam učini ovako nešto?

Hadron podiže ruke i zavrte glavom.

— Stvarno ne znam!

U tom trenutku otvorila su se vrata i lepa Meni Rut Hadron uđe u sobu.

Otac ju je predstavio posetioci-ma.

Pogled mlade devojkice zaustavi se na maršalu.

— Kad sam vas videla u dvorištu kako jašite, odmah sam znala da vi niste običan kauboj, mister Erp. Li je isto to rekao.

— Li je vaš verenik? — upita Vajat.

Devojka klimnu glavom.

— Na žalost, nisam imao prilike da ga vidim.

On uvek mnogo žuri. Posao ga čeka na sve strane.

Rančer se umešao u razgovor.

— Mister Linton Okland nije rančer, maršale, na žalost. On je trgovac i trguje... svačim.

— To ne bi trebalo da kažeš, oče. On trguje sa svim alatikama potrebnim na farmi i ranču.

Vajat je doznao još i to da Linton Okland stanuje u San Antoniju.

— Grad nije daleko i zato može često da dođe ovamo — reče rančer.

— Za oca je to katkad i suviše često — reče devojka.

— Pa, ti moraš da me razumeš, dete. Ja imam veliki stočarski ranč i...

— ... više bi voleo da ti je zet

kauboj — ljutito upade devojka ocu u reč.

— Nije baš tako, dete...

Meri Rut je bez pozdrava požurila napolje. Na vratima je zastala i tiho rekla:

— Laku, noć, mister Erp. Laku noć, Dok Holidej.

Ova dvojica se podigoše.

— Laku noć.

Ona je izašla.

Hadron je zamolio da ne zamere njegovoj ćerki zbog detinjastog ponašanja.

— Znate, u stvari baš je tako kako je ona kazala. Hiljadu puta bih više voleo da mi je zet jedan od sasvim običnih kauboj, mladić koji bi umeo da vodi ranč, kada ga jednog dana preuzme, nego tog naličkanog momka.

— Kakav je to čovek?

Rančer slegnu ramenima.

— Meri Rut ga je upoznala na proslavi rođendana kod jedne njene prijateljice koja živi u gradu. U početku ga nije marila, ali mladić je bio uporan i vremenom je osvojio njenu naklonost.

oOo

Ponoć je već odavno bila prošla, kada su se dvojica prijatelja iz Dodža vratila u grad.

U šerifovoj kancelariji gorela je još svetlost. Tu su zatekli jednog pomoćnika.

— Kako je mister Breku? — odmah upita Holidej.

— Loše. Baš sada sam bio gore kod njega.

Šerif je stanovao u istoj kući, gde mu je bila i kancelarija, samo gore na spratu.

— Da li je bio lekar kod njega?

— Jeste, Djuk Braun. Rekao je da on ne može da uradi više nego što je uradio Dok Holidej.

Oni su se popeli gore.

Blek je ležao na krevetu, okupan u znoju, bledog i upalog lica.

Pored njega sedela je njegova žena, koja je s mukom zadržavala suze.

Mala lampa je bacala slabu svetlost, tako da je prostorija bila loše osvetljena.

Brek je otvorio oči i pogledao ovu dvojicu.

— Vajat — zaječa on jedva čujno. — Imate li ga?

Maršal klimnu glavom.

— Bio je to Denli. U zatvoru je, i Grepa sam uhapsio.

— Je li... on... bio u...

— Da. Iznenada se pojavio kada vam je Dok Holidej vadio metke.

Šerifov pogled odluta do Džordžijanca.

— Hvala, Dok, hvala. Braun stari... kasapin... rekao... je...

Holidej stavi prst na usta.

— Sada morate da spavate, šerife. Ujutro, kada sunce bude obasjalo vašu sobu, biće vam bolje.

Ovo je Holidej rekao takvim ubedljivim glasom, da je šerif širom otvorio oči i tiho upitao:

— Stvarno, mislite tako, Dok? Je li to vaše ubeđenje?

Brekovi, u iščekivanju odgovora, gotovo nisu disali, a maršal je za sekundu zatvorio oči.

— Da, šerife, ubeđen sam u to. Siguran sam da će vam sutra biti bolje. Spavajte mirno. Vi znate da veliki Manitu zna da isceli svaku ranu.

Oni su izašli sa Brekovom ženom napolje.

Pored sve svoje zabrinutosti mislila je na njih. Zato je upitala:

— Zna li gde da spavate?

Holidej klimnu glavom:

— Ja imam, ali maršal nema.

— Smrem li da vam ponudim sobu našeg sina, maršale? Moj muž će se sigurno radovati kad mu... sutra... kad mu sutra budem rekla da je Vajat Enp prenoćio pod našim krovom.

Bilo je već vrlo kasno kada se čovek iz Misurija konačno smestio u maloj sobi, u kojoj je spavao Brek — mladi, dok je još živio u gradu.

Divna zvezdana noć prekrila je Sijera Arkadu i sve tajne u njoj.

Daleko odavde, sedamdeset milja od grada, sedeo je u kuhinji jednog malog ranča čovek sa bocom viskija ispred sebe. Imao je lice buldoga...

oOo

Dok Holidej je stigao u šerifovu kancelariju već u pola osam ujutro.

Jedan dugački pomoćnik ga pozdravi:

— Vi ste Dok Holidej, zar ne?

— Da. Zna li da li je misis Brek već ustala?

— Da, čuo sam je još pre jednog sata kako tumara po kući.

Holidej zakuca na vrata hodnika.

Jedan veliki pas dojuri iz dvorišta i onjuši vazduh.

— Helo — uzviknu Holidej, ali ne mnogo glasno.

Niko se ne javi.

Ustreptalog srca pojuri Holidej

stepenicama. Kada se našao pred vratima sobe, u kojoj je te noći ostavio ranjenog šerifa, on oslušnu.

Tiho je zakucao. Opet se nije niko javio i on odškrinu vrata.

U krevetu je ležao šerif Brek bledog lica, ali zadovoljnog izgleda.

Holidej brzo uđe unutra i zastade.

— Dobro jutro, šerife — pozdravi on šerifa sa velikim olakšanjem. Knedla u grlu koja ga je pratila od kancelarije do sobe, iščezla je.

— Dok, ja sam živ! Sada znam da sam izvan opasnosti. Ja vam zahvaljujem za sve!

— Ne zahvaljujte meni za sve!

— Ja znam šta govorim — nastavi šerif, iako mu je govor pričinjavao prilično poteškoća.

Holidej otvori prozor.

Zlatnocrveni zraci jutarnjeg sunca obasjali su malu prostoriju i prekrili sve svojim sjajem.

— Vi ste mi kazali... Dok! Ja živim!

Holidej izađe napolje, sa nametom da probudi maršala.

Na njegovo kucanje nije se niko odazvao.

— Vajat!

Ništa...

On otvori vrata i pogleda na krevet.

Prazan!

Holidej napravi dva — tri koraka po sobi.

Ni traga od čoveka iz Misurija. I sve njegove stvari — šešir, opasač, čizme, prsluk — nisu bile u sobi.

Videlo se da je krevet koristio.

Bivši lekar je duboko uzdahnuo, a na čelu mu se urezala oštra bo-

ra. Gorčina pređe preko njegovih usana.

Prozor je bio širom otvoren.

Holidej pogleda napolje.

Na njegovo zaprepašćenje opazi jedne lestve naslonjene na kuću.

Brzo je sišao niz stepenice i otišao u dvorište. Na mestu gde su stajale lestve našao je više tragova čizama.

Sa strepnjom otrča u staju.

Oba konja su iščezla. I vranac i šarac!

Holidej požuri u kancelariju.

Šerifov pomoćnik mu se iskeziro.

— Kako je šerifu?

— Dobro mu je! Jesi li jutros video nekog u dvorištu, mladiću?

Mladi čovek zavrte glavom.

— U redu, onda mi pokaži gde stanuje predsednik opštine.

— Lako ćete naći kuću. Preko ulice, malo koso, u velikoj beloj zgradi.

Samo nekoliko minuta kasnije stajao je Holidej pred predsedničkom opštine.

Posle kratkog razgovora o svemu i svačemu, upitao ga je za sina Majka.

Lice Grepa se smrknilo.

— Vajat Erp ga je uhapsio. Svakako je imao razloga za hapšenje.

— Sasvim sigurno.

Holidej je gledao ispitivački svog sagovornika. Čovek je imao otvoreno lice, pa ipak Holidej nije mogao da se odluči da mu pokloni poverenje.

Bio je siguran da ni od hapšenika neće ništa izvući.

On ode do Hendersona.

Ovog puta bio je kod kuće.

Stajao je na sredini radionice i držao klješta u ruci.

Trgao se kada je na vratima radionice iznenada ugledao nepoznatog čoveka.

— Šta vi hoćete?

— Pravite li samo kočije?

— Ne, sve pravim.

— I mrtvačke sanduke?

Očni kapci Arta Hendersona su zadrhtali.

— Mrtvački sanduk?

— Da, potreban mi je jedan. — Pravite li ili ne?

— Do kada mora biti gotov?

— Do večeras.

— Mora li... biti... naročito, mislim...

— To zavisi od vas.

Henderson proguta pljuvačku i kiselo se nasmeši.

— Ne razumem, mister.

— Vaša stvar.

— Dakle, može da bude bolji kovčeg. Mislim; skuplji?

— Ako držite do toga.

— Ja? — zamuca Henderson shvativši najzad.

— Vi — odgovori Džordžijanac hladno.

— Kovčeg... znači... treba da je za... — On nije mogao do kraja da izgovori misao.

— Za vas, da za vas!

— Ali ja sam još sasvim...

— Da, još ste živi i zdravi. Ali to će se tokom ovog dana izmeniti.

— Ja vas ne razumem, mister...

— Holidej. Džon Henri Holidej!

Ovakav nastup nervirao je Hendersona i on nije bio sasvim pribran.

Ovaj čovek stajao je pred njim sav crn kao senka, sa licem kao mermer i očima koje su sevale.

— Dakle, mister Hol... — Henderson zastade i uhvati se za gušu.

-- Holidej?! Dok, Holidej?

— Tačno!

Henderson ustuknu dva koraka unazad, udari o veliki točak koji je bio naslonjen na nakovanj, zatetura se i sruči na utabani pod od ilovače.

— Dok Holidej!

— Možda treba da vas podsetim na to da oba vaša prijatelja sede u zatvoru. Denli radi napada na šerifa, a Grep je osumnjičen za saučesništvo. Na redu je Mad Kalovej a onda vi.

— Kal...?

Mrtvačko bledilo pojavi se na banditovom licu.

Holidej spusti desnicu na dršku revolvera.

— Gde su merdevine?

— Merdevine?

— Velike sive merdevine.

Henderson je počeo da drhti prvo slabije, pa sve jače i najzad tako jako kao da ga je uhvatila prava groznica.

— Ja... Nisam mu ih ja dao, on ih je sam uzeo.

U dva skoka bio je Holidej kod Hendersona.

— Ne laži, lupežu! Gde je on?

Bilo je to opasno pitanje.

Holidej je morao da stavi sve na jednu kartu. Da bi podvukao ozbiljnost svog pitanja, izvukao je kolt.

— Govori nitkove, ja nemam vremena.

— U... Sijera Arkadi.

— Gde?

— To ja ne znam.

Oroz je škljocnuo.

Henderson je drhtao toliko, da je izazivao sažaljenje.

— Na farmi.

— Napred. Osedlaj brzo dva konja i vodi me tamo.

— Ne mogu... ja...

Holidej mu se unese u lice.

— Tako, Henderson. Ti si mi otpevao lažnu priču. Time si sebi zapечатio sudbinu. Ja sam te pitao gde je. Ti si bio taj koji je odneo merdevine do šerifove kuće, i pomogao onom drugom. Dajem ti tačno tri-deset sekundi da mi odgovoriš, a onda... Dođi ovamo. Stani tu. Da, tačno tu, ispred praznog sanduka.

— On je na farmu Lonegana.

— Nije više!

— Kako to?

— To će biti za dvadeset i pet sekundi tvoj mrtvački sanduk. Hteo sam da ti dam vremena do uveče da napraviš sebi lično onakav kakav želiš. Ali sada ćeš pasti baš u ovaj jeftini.

Bandit se osvrtao zapanjeno.

— Ne, Dok! — uzviknuo je i pao na kolena, kršeći ruke.

— Dvadeset sekundi — prekinuo je Holidej njegovo urlanje.

— On me je prisilio!

— Kalovej? Lažeš!

— Ne!

— Petnaest sekundi!

Henderson je jadikovao:

— To je moj život, život koji ode kao da nije ni bio! A En? Šta će biti sa njom? Ona je dvadeset i sedam godina mlađa od mene. Toliko dugo sam čekao...

— Deset sekundi!

Neumoljivo je odjekivao glas Džordžijanca.

— Pom...

— Ustani!

Holidej ga povuče na gore.

Zanoseći se, stajao je Henderson ispred kovčega.

— Govori ili ćeš umreti!

— Njegovo ime ne mogu da kažem, jer i onda... sam... gotov.

Džon Holidej ni sam nije znao kako mu je to ime došlo najednom na pamet. Bilo je ludo, ali on ga je izgovorio iako to, uistinu, nije hteo:

— Lit Okland!

Bandit je prestao da drhti. Kao da je najednom postao manji za pet inča.

— Ja nikada ne bih izgovorio to ime. Umro bih ne izgovorivši ga.

On je duboko udahnuo vazduh i izgledalo je kao da mu je laknulo.

— Ti ćeš u svakom slučaju umreti, nitkove! — dobaci mu Džordžijanac i ošinu ga pogledom. — Gde ste odveli maršala?

— On je kod...

— Njega, zar ne? Vi ste maršala odveli Oklandu. I ti!

— Ja...

— Umukni i polazi!

Henderson je, teturajući se, izašao iz radionice u dvorište. Jako jutarnje sunce tako ga je zasenilo da je morao da zaštititi oči rukom.

— Napred, u glavnu ulicu! Predomisilo sam se. Za tebe je suviše dobar, a i suviše veliki ovaj sanduk. Toliko prljavštine i smrada mora da izvetri pet jardi iznad zemlje. Sa kopcem od kudelje oko vrata. Ti ćeš biti obešen, burazeru!

Artur Henderson se teturao glavnom ulicom. Iako mu to nije bilo naređeno, on je zastao pred šerifovom kancelarijom.

Holidej je pozvao pomoćnika.

— Strpajte ovog čoveka u ćeliju. On će, verovatno, još danas biti obešen!

— Ol rajt, Dok!

Henderson se okrete.

— On spava kao puma. Sam Ok... ga je uspavao za...

— Čime?

— Nekom tečnošću. Ne znam kako se zove. Ali od nje se onesvestio!

— Ko je još bio prisutan? — upita Holidej, gledajući bez milosti Hendersona, koji je bio smrtno uplašen.

— Ašli Latur.

Holidej nije verovao svojim ušima.

Taj tip seoskog pisarčića sa zlatom uokvirenim naočarima. Taj je pomoćnik jednog revolveraša.

— Odvedite ga!

Šerifov pomoćnik zgrabi Hendersona i odvuče ga u ćeliju.

Sada je u zatvoru San Antonija bio i peti čovek.

Ali oni najopasniji su bili još na slobodi.

Dok Holidej imao je sada pred sobom težak put. Možda bi mogao da povede sa sobom šerifovog pomoćnika. Mogao bi da ga pita kada počinje služba one druge dvojice, pa da i njih povede.

Ipak nije mogao na to da se odluči.

On mora da krene na taj put sam, kada već ne može sa njim da bude Vajat Erp.

On se okrete.

Šerifov pomoćnik video je Džordžijanca kako zastaje, uzima revolver iz futrole i proverava doboš a onda elastičnim korakom odlazi niz ulicu.

Holidej nije pitao šerifovog pomoćnika gde stanuje trgovac Lit Okland.

On je to znao, jer je više puta jahao Linkolnovom avenijom, u kojoj je bila velika kuća na dve ulice.

To nije bilo daleko odatle. Već je

video žutu fasadu kuće koja je sada bila u senci. On je napustio ulicu i popeo se na trem.

oOo

Čovek iz Misurija je spavao kao puma. Tačno tako. Duboko i čvrsto.

Možda bi se on probudio da nije iz male kese, koja je bila bačena kroz prozor i pala pored njegovog kreveta, isparavao otrov koji je čvrst san pretvorio u duboku nesvesticu.

Za nekog, koga je to zanimalo, nije bilo teško da utvrdi da je Džordžijanac sam napustio šerifovu kancelariju.

Opasni maršal Erp, slavni čovek sa zvezdom iz Dodž Sitija, ostao je u kući.

Čim je Holidej izašao, zapalila se mala petrolejska lampa na gornjem spratu, sa one strane kuće koja je gledala u poprečnu ulicu.

Lampa se brzo ugasila, a na prozoru je tajanstveni posmatrač video jednu priliku.

Čovek iz Misurija nije mogao da spava kod zatvorenog prozora. Na to je navikao provodeći već mnogo godina svoga života u slobodnoj prirodi. Leti i zimi spavao je pod vedrim nebom, tako da je za njega bilo mučenje provesti noć zatvoren u jednoj tako maloj prostoriji. Volio je čist krevet, ali prozor je morao da ostane otvoren.

To je sada bila njegova nesreća. Mala kesa, napunjena meksikan-
skim otrovom „kurila“, imala je dejstva.

Čovek, koji je, nekoliko minuta kasnije sa crnom maramom preko lica, ušao u sobu i izbacio kroz pro-

zor kesu sa otrovom, zatekao je maršala obamrlóg.

Bilo mu je vrlo teško da onesvešćenog maršala obuče bar donekle i da njega i preostale njegove stvari odvuče preko prozora.

Drugi čovek je čekao dole kod merdevina.

Oni su odvukli Erpa u dvorište, a odatle na mala vrata u sporednu ulicu. Tu su ga brzo ubacili u male dvokolice.

Čovek, koji se popeo u sobu u kojoj je maršal spavao, bio je dovoljno lukav da oba konja koje je video u dvorištu, povede sa sobom.

oOo

Kada je Vajat došao sebi, već je svitalo.

Slaba, sivkasta svetlost probijala se kroz tanke zavese.

— Gde je on to bio?

Hteo je da se uspravi, ali odmah uvide da mu to neće uspeti.

Bio je vezan! Vezane su mu bile i ruke i noge, a između zuba mu je bio tvrd zamotuljak krpa.

Glava mu je bila mutna.

Dakle, bio je omamljen. Omamljen i odveden!

Neshvatljivo! Neko ga je znači od... ne, na ranču više nije bio. Gde je onda zanoćio?

Naprezao je mozak da se seti.

Tačno, bio je kod šerifa Breka sa Holidejom. Brekova žena mu je dala malur sobu njihovog sina da prenoći...

Da li je Brek imao neke veze sa banditima?

Vajat odmah odbaci tu misao.

Šerif je zadobio dve po život opasne rane i to sigurno ne kao prijatelj Kalovejevih ljudi.

Kalovej! Maršala je mučila misao

na čoveka sa psećim licem. Da li je taj čovek iz sopstvenih pobuda preduzeo tako dalek put za Kanzas da bi Džonu Hadronu zadao takav udarac.

To je bilo malo verovatno.

Ljudi kao taj Kalovej bili su plaćenici.

Do đavola, gde li se on nalazi?

Vajat je pogledao po prostoriji. Bila je to visoka soba, znači kuća je od kamena. Imala je tapete sa cvetovima i nekoliko slika obešenih preko njih.

Bio je vezan. Zar da čeka da neko naiđe? Ukoliko mu je svest bila jasnija, utoliko je jače osećao da mu se vraća snaga i odlučnost.

Moram da se oslobodim!

Odmah!

Upeo se iz sve snage da nekako olabavi debelo uže.

Bio je to đavolski posao.

Na početku mu je izgledalo da je sve uzaludno. Ali onda su veze na rukama postepeno počele da labave pod njegovim snažnim naprezanjem.

Nakon pola sata mogao je Vajat da izvuče levu ruku iz veza.

Onda nije bilo potrebno više od nekoliko minuta i on je bio slobodan.

Oružje! Bilo mu je potrebno oružje!

Ali soba je bila prazna.

Tu, gde je on ležao, nalazio se jedan džak slame, koji je izgleda njegov otmičar u nastupu velikodušnosti ili kajanja stavio pod njega.

Vajat podiže malo taj džak i prisloni ga uza zid. Namestio ga je tako da onome ko otvori vrata, izgleda kao da on još tu leži, samo okrenut zidu.

Samo što je završio taj posao, za-

čuo je korake. Neko je silazio stepenicama.

Požurio je ka vratima i stao pored njih.

Čovek je zastao pred njegovom sobom.

Čuo je zveckanje ključeva, a onda je jedan ključ gurnut u bravu i okrenut.

Kvaka je oprezno bila pritisnuta.

Ali i čovek je bio oprezan. Samo malo je provirio.

Vajat nije mogao da bira i morao je nešto da preduzme ako nije hteo da ga ovaj čovek ponovo zatvori.

On snažno povuče vrata a čovek ulete unutra gde ga dočeka jak udarac koji mu je zarobljenik uputio kao pozdrav.

Taj udarac bio je tako strašan da nije bilo potrebe za još jednim.

Vajat mu munjevito skide opasač — svoj sopstveni od bivolje kože sa njegova dva revolvera u njemu.

— U pravi čas si mi ga vratio, momče!

Vajat je pregledao koltove a onda odvuкао čoveka do džaka sa slanom, začepio mu usta i čvrsto ga vezao. U roku od tri minuta ležao je čuvar onako kako je Vajat ležao pre nepunih pola sata.

Maršal je napustio sobu, zaključao je i gurnuo ključ u džep.

Sada, kada je bio na hodniku, utvrdio je da su zatvoren prozor i teška zavesa onemogućavali da utvrdi ko je doba dana i da se prevario.

Mora da je bilo osam sati, a možda i više.

Osvrnuo se po hodniku.

Bez sumnje nalazio se u otmenoj zgradi, koju bi Dok Holidej sigurno uporedio sa „Dodž hotelom” u Dodž Sitiju.

Dok! Šta li je sa njim?

Vajat otvori vrata sledeće prostori-
je. Bila je to dnevna soba sa mno-
go fotografija u ovalnim ramovima
po zidovima.

Za četvrt sata pretražio je celu
kuću.

Bila je prazna.

Ali znao je kome ona pripada: tr-
govcu Litonu Oklandu.

Vajat nije bio suviše iznenađen
zbog ovog otkrića.

Zašto, to ni sam nije umeo da ob-
jasni.

Šta je dalo povoda trgovcu da ga
dovuče ovamo? Kada i gde se on sa
tim čovekom sukobio?

Slutnja, koju je Vajat već osetio
u predvečerje prethodnog dana, u
velikoj sobi rančera, kada je ovaj
govorio o svom budućem gizdavom
zetu, sada se najednom opet poja-
vila.

Lit Okland! On, dakle, ima neke
veze sa celom ovom pričom.

Možda čak vrlo mnogo vezel!

Čoveku iz Misurija je uspelo da
neopažen preko dvorišta napusti Ok-
landovo imanje.

Našao se u maloj ulici, iz koje je
na sledećem uglu, između dve kuće,
vodio prolaz za glavnu ulicu.

Kada je stigao do glavne ulice, u
magnovenju opazi sa svoje leve
strane da na tremu velike trgovač-
ke kuće stoji jedan čovek.

Čovek je imao vrlo odlučan izraz.
Dok Holidej!

Vajat tiho zazvižda njihov znak.

Holidej se okreće na tu stranu.

Vajat samo podiže ruku.

Kockar je bio odmah tamo.

— Vi ste tu? Gospode! Ja sam se
bojao za vas. U vašoj sobi sam osetio

miris „kurile” a u šerifovom dvori-
štu sam našao kesu.

— Ništa nisam primetio.

— Gde su konji?

— Šta, nisu, valjda, i oni nestali.

— Oba.

— Onda moramo da se vratimo.
Osmotrite ulicu i, ako nikog ne pri-
metite, prođite onde, kroz prolaz iz-
među dve kuće...

„Časni” trgovac Lit Okland je oba
konja smestio u svoju konjušnicu.

Holidej izvede svog šarca u dvori-
šte, a odatle na ulicu.

Prokletstvo. Čovek, koji je tre-
balo za nekoliko nedelja da se oženi
ćerkom najbogatijeg čoveka u Tek-
sasu, imao je proketo loše manire.
Ukrao je konja maršalu iz Dodža...

Vajat je stigao sa vrancem.

— Brzo! Idemo sa konjima šerifu.
Iz ove ulice ćemo neprimećeni stići
u njegovo dvorište.

— Ja ne bih tako glasno go...

Holidej ne završi rečenicu.

Pred Holidejom, koji je išao pr-
vi, iznenada iskrsnu jedan čovek.

On je izašao iz jednog od sused-
nih dvorišta. Bio je visok, krupan, sa
licem na kojem se videlo zaprepa-
šćenje.

— Dobro jutro, mister. Zna li
gde stanuje kovač? — upita Holidej.

Čovek klimnu glavom, a onda se
nasmeja sa olakšanjem.

— Nebesa, već sam pomislio da je
Landri sa svojim momcima.

— Zar on nije juče nestao?

— Opet je ovde!

— Šta?

— Video sam ga pre pet minuta.

— U „Zlatnoj potkovici”?

— Ne, tamo prekoputa, kod Hot-
kinsa, u onoj banditskoj jazbini.

— A gde možemo da nađemo kovača?

Čovek se potapša po grudima i uvede ih u dvorište.

Doista su se nalazili pred kovačevom radionicom.

— Hej, potkoviće su još potpuno ispravne — reče čovek srdito i pomalo podozrivo.

— Mi vodimo računa o tome. Treba da znate da sa sobom imamo uvek jednu malu priručnu kovačnicu...

Kockar se približi zatvorenim vratima, pogleda kroz jednu pukotinu na glavnu ulicu i pripali cigaretu.

Za to vreme Vajat Erp je stajao po strani.

— Jeste li ikada čuli za Vajata Erpa, mister?

— Vajat Erp? Pa da, on je juče stigao u grad. Ljudi govore samo o tome. Sreća da i ovde dođe neko ko će da pročisti vazduh! U ovom vašljivom gnezdju svi su potplaćeni. Kada samo vidim tog revolveraša iz Pekosa dobijem odmah grčeve. Vajat Erp! Nadam se da je poneo sa sobom svoje gvozdene metle!

Holidej se namršti.

— Na šta mislite?

— Pa, mislim na ono čime je Vičitu, Dodž, Tombston i veliki broj ostalih gnezda očistio. Dok Holidej je takođe sa njim. On je, izgleda, već potprašio Landrija. Vi ne možete da zamislite koliko sam radoznao...

On iznenada učuta i pogleda Džordžijanca koji se smeškao.

— No, kovaču, je li vam najzad sinulo?

Kovač se udari rukama po čelavoj glavi.

— Sinulo! To je prava reč. Grom i pakao! Kako je to moguće? Gde su mi bili pamet i oči. Va...

Maršal opominjući stavi prst na usta.

— Recite da li poznajete Oklanda?

— Trgovca Oklanda? Da li poznajem tog koljača?

— Da li znate ima li on neke veze sa Kas Kalovejom?

Kovač odmahnu glavom.

— Sa tim revolverašom? Ne, to ne znam. Ali znam da je lupež, koji je premazan svim mastima. Hoće da postane predsednik opštine. Grepov jedini sin ga podržava u tome protiv svoga oca. To su odnosi!

Kovač je poveo konje na sigurno mesto. U mračnoj štali, pozadi u dvorištu, neće nikom pasti na pamet da ih traži.

Kovač je bio van sebe od oduševljenja kada su ga maršal i Dok. Holidej uputili u svoju tajnu. Obuzela ga je srdžba, kada je čuo za otmicu maršala iz šerifove kuće.

— Zar je to moguće da i toga još ima? Je li taj lupež lud? Šta ta prokleta gulikoža sebi dozvoljava...

Maršal i Holidej napustili su kovačnicu i neopaženo ušli u šerifovo dvorište.

Niko ništa nije primetio.

Vajat je sve ispričao šerifovoj ženi i pomoćniku.

— Ne zaboravite: mene niko nije video. Ni vi. Vi ne znate gde sam. Ako neko pita za mene, vi mu jed-

nostavno odgovorite da još nisam sišao iz sobe i da sigurno još spavam.

— Ol rajt, maršale!

oOo

Vajat ode do zatvora.

Zastao je pred ćelijom, u kojoj je Grep sedeo na krevetu.

— Šteta, Majk, tvoj prijatelj Lit neće sada postati ni predsednik opštine niti će dobiti Meri Rut Hadron. Znaš šta će dobiti mesto toga i brat-ski podeliti s tobom: konopac!

Grep više nije bio tako samopouzdan kao prethodne večeri. Ono što je čuo od Hendersona bilo je sasvim dovoljno da mu slomije otpor. Više nije bio tvrd i žilav momak za kakvog se rado izdavao.

Denli je pijan pucao u šerifa. Sedeo je sada apatično i stvarno bio najmanje okoreo od svih članova bande i pored njegovog bekstva i bezumnog reagovanja u krčmi.

Da li je uopšte pripadao tom društvu Grepa, Hendersona i Hagera?

Vajat je svakog pojedinačno dovođio u kancelariju i svima postavljao ista pitanja.

Ali od svih je dobio isti odgovor:

— Ja o tome ništa ne znam.

Na kraju je ušao u hodnik ispred ćelije i rekao:

— Hvala, ljudi, sada znam ono što sam hteo da doznam. A i vi možete nešto d saznate: nije dovoljno da od petorice samo četvorica čute!

Time je posejao seme razdora među njih.

Banditi su nepoverljivo pogledali jedan drugoga, a kada je maršal

otišao međusobno su se napali okrivljujući jedan drugoga.

Na kraju hodnika nalazio se mali prozor, postavljen visoko i sa jakim rešetkama, koji je služio za provetravanje.

Ako bi se neko, ko je bio visok kao Dok Holidej, popeo na stolicu, postavljenu na prazno bure od viskija, koje se tu našlo, mogao bi da čuje dosta glasnu raspravu u ćeliji.

Kockar je to iskoristio i tako čuo kada su se iza Vajata Erpa vrata zatvorila.

Grep se besno baci na rešetke.

— Taj pas će mi platiti!

— Maršal? Idiot! Meni će platiti izdajica. Momak koji ga je naveo na Bekera...

Holideju više nije trebalo.

Beker. Dakle, to je bilo ime koje su hteli da doznaju.

Šerifov pomoćnik nije poznavao nikakvog Bekera u Sijeri.

On pozove predsednika opštine.

Hteo ne hteo, morao je sada da bude upućen u sve. Pa ipak je Vajat to učinio tek pošto je Grep izjavio:

— Znam da ste uhapsili moga sina, mister Erp. Ne želim da se izgovaram time što ću reći da sam ga pre petnaest godina usvojio u Ostinu. Njegovi roditelji su podlegli epidemiji, koja je onda vladala u gradu. Mi nismo imali dece, pa smo se moja žena i ja sažalili nad sirotim dečakom. A evo šta je od njega postalo... Skitnica i bandit. Čovek koji će jednog dana završiti na vešalima...

Grep se zamisli, kada mu je Vajat postavio pitanje.

— Beker, da, postoje dva čoveka sa tim imenom. Jedan je vrlo star i živi u malom naselju uz stanicu za menjanje konja. A drugi... taj pre dolazi u obzir. On je polubrat jednog rđavog čoveka, revolveraša koji je gori i od Landrija...

— Kalovej! — upade Vajat muklim glasom.

— Da — odgovori Grep zapanjeno. — Vi ga poznajete?

— Pre nekoliko godina sam imao sa njim sukob na putu između Fort Vorta i Dalasa. On je sudelovao u pucanju u krčmi koja se nalazi nasred puta i tom prilikom je grubo izbacio na ulicu jednog teško povređenog čoveka. Kada je Holidej hteo da ukaže pomoć povređenom, Kalovej je pomislio da treba da se umeša. Pošto je imao nezgodu sa koltom, pozvao je u pomoć svoja dva druga. Nastala je mala bitka, koju smo odavno zaboravili. Kada sam ga ponovo video gore u Kanzasu, nisam ga odmah prepoznao.

— Kako se onda završila razlika u mišljenjima? — hteo je da zna Grep.

Vajat protrlja bradu.

— Morali smo njega i njegove drugove da položimo na konje i povedemo u Dalas, gde smo ih odmah predali šerifu.

Vajat uze jednu sačmaricu iz stalka za puške i dobaci je Holideju.

— Možda neće biti loše da u ovom pacovskom gnezdu upotrebimo olovo koje će ih saseći.

Pomoćnik je otišao po konje kod kovača.

Dva prijatelja iz Dodža napustili su grad sporednim putem, izbegava-

jući glavnu ulicu. Poterali su konje u galopu u pravcu zapada, preko savane, preko žutosmeđeg peska Tek-sasa, koji nije svuda nosio isto ime, ali je svuda bio isto strašan. Kada ga je vetar podizao u vis i kao najfiniju prašinu nanosio na oznojenu kožu, imao se osećaj da bi mogao izazvati paljenje i gušenje.

Sijera Arkada.

Sam đavo bi znao ko je ovde dao savani tako zvučno ime!

Stari Grep im je tačno opisao put. Prošli su sedamnaest milja.

Tada su opazili pred sobom u daljini jednu malu farmu.

Dok Holidej se odvoji od maršala i u velikom polukrugu obide imanje.

Vajat Erp se zaustavi na ulazu.

Jedna stara žena stajala je u dvorištu, a pored nje bio je jedan čupavi pas.

— Helo!

Žena se okrenula na maršalov poziv.

Pas je zalajao, ali nije pokazao da želi da napusti svoje mesto.

Vajat se približi.

— Ja tražim Mada Kaloveja.

Žena pređe rukom preko lica i skloni sa čela nekoliko neurednih pramenova kose.

— Vi ste Vajat Erp, zar ne?

— Tačno. Izgleda da ste me očekivali?

Žena odmahnu bespomoćno rukom.

— Očekivala? To je... To nije prava reč. Ja sam strahovala da ćete doći. Tom!

Preko, u vratima oronule senare, pojavio se jedan čovek. On je, kao i žena, davno prevalio šezdeset godina.

Oni se približavao tromim korakom.

Žena je pokazala rukom na maršala:

— To je on, Tome.

Čovek, koji je izgledao vrlo umoran, pogleda maršala.

— Ko?

— Šerif Erp.

— Je li istina?

Vajat baci pogled na kuću.

— Ja tražim Mada Kaloveja, mister.

Starac odmahnu glavom.

— On nije ovde.

— A gde je?

— To ne znamo. Prošle noći je dolazio, a onda je opet odjahao. Mi uopšte ne znamo šta on radi i gde ide.

— A gde je vaš sin?

— Moj...

— Vaš drugi sin?

Stari Kalovej je skinuo šešir. Blagi vetar, koji je duvao sa savane, podiže mu nekoliko retkih pramenova sede kose, a onda ih potera na čelo.

— Zajedno su odjahali.

Starici je zadrhtala brada.

— On je odjahao sa Madom, ali samo zato što ga je ovaj zaludio. U stvari i on je srećan kad Mad nije kod kuće.

Čovek iz Misurija opazi senku jednog čoveka između staje i senare.

Bio je to Dok Holidej.

Vajat je pošao lagano prema kući.

— Ako je on unutra, to sigurno neće biti dobro za vas.

Starac ga je lagano sledio.

— Da je unutra, šerife, on bi već davno pucao.

Vajat zastade.

— Zna li šta je uradio u Arkanzasu?

— Ne... a i neću ništa o tome da znam. On je bandit i meni je dosta što to znam.

Starac je ovo rekao sa velikom gorčinom. Iznenada stade. Opazio je stranca kako stoji na uglu kod staje.

— To je Dok Holidej — reče Vajat.

— Dok Holidej — promrmrljao je starac. — Aha, dakle i on je ovde. On se boji samo vas dvojice. Došli ste tačno onako kako je majka slutila.

Vajat se okrete.

— Dajete li mi vašu časnu reč, mister Kalovej, da Mad nije na farmi?

— Časna moja reč! I voleo bih da više nikada ne dođe. Povedite ga sa sobom u tvrđavu Fort Vort. Mi bismo više voleli da znamo da je u kamenolomu, nego da je u mogućnosti da nastavi ovako rđavim putem.

Vajat pogleda ženu.

— Gde je Mad?

Majka revolveraša raširi obe ruke.

— Mi živimo u Sijeri. Ona je velika i prostrana i ko bi znao sve njene puteve...

Utisak, koji je maršal već u početku stekao, potvrđivao se sve više i više: žena je bila slaboumna.

— Vi ste Vajat Erp. Mad vas je čekao. — Ona se promuklo nasmejala. — Tu u kuhinji je sedeo i stal-

no govorio: Vajat Erp će doći. To je govorio, zar ne, Tome?

Starac nije odgovorio ništa. Gledao je smrknuo u suhu zemlju.

— Dali ste mi svoju časnu reč, mister Kalovej. Ja odlazim.

Starac je stajao nepomično.

Žena pogladi psa po glavi.

— Traži tvog gospodara, Bobi. Traži ga, trči!

Pas pojuri iz dvorišta.

Žena se histerično smejala.

Vajat je opazio da se Holidej vinuo u sedlo.

Jahali su cestom prema istoku.

Stari pas je trčao pred njima.

Na jednoj raskrsnici pas je zastao i pogledao prema brežuljku, koji se nalazio južno odatle.

Vajatov pogled se zadržao na malom brežuljku.

— Možda tamo postoji neka koliba?

Oni poteraše konje u luku da zaobiđu brežuljak.

Stari pas ih nije pratio. On se vratio na ranč gde je i pripadao.

Vajatova pretpostavka se obistinila: na južnoj padini brežuljka nalazila se jedna stara, napuštena koliba.

Vajat je prvi opazio kolibu.

Istog trenutka odjeknuo je pucanj, ispaljen u njegovom pravcu. Metak se zario u pesak nekoliko jardi pred njim.

— Izađi Kalovej! Nemaš nikakvih izgleda.

Jedan prozor na kolibi se otvori.

— Neću da izađem. Gubi se, ili ću te ubiti.

— Kao Balmontejna, zar ne?

— Kakve veze ja imam sa njim — doviknu revolveraš. — Ja ne poznajem tog Balmontejna.

— Denli mi je drugačije ispričao.

— Denli ga je ubio!

— Mislio sam da ga ne poznaješ.

Maršal je bio udaljen od kolibe oko četrdeset i pet jardi. Bandit je držao u ruci pušku, čiju je kratku cev proturio kroz prozor.

Ponovo je opalio, ali ni ovoga puta metak nije stigao do maršala.

Vajat izvadi iz bišaga svoju vinčesterku i uze je u levu ruku.

— Šta bi rekao, Kalovej, kada bih ja uzvratio vatru?

— Neka te đavo nosi!

Kletvu je propratio još jedan hitac.

Pošto je otkočio pušku, maršal je munjevito povukao oroz.

Metak je izbacio komad drveta iz prozorskog okvira.

— A sada isto ovo sa druge strane! — uzvinku Vajat i ispalio još jedan hitac.

Tačno na istoj visini, sa desne strane prozora, izbacio je ovaj metak gotovo isto tako veliki komad suvog drveta.

— Sada si gotov, Kalovej. Ne ostaje ti ništa drugo nego da odbaciš pušku.

Vajat nije bez razloga oklevao da puca, pa čak i učestvovao u toj be-

smislenoj igri: tamo na obronku iza kuće pojavio se Dok Holidej.

Pognut, šunjaio se nečujno prema kolibi sa njene zadnje strane.

Kalovej povuče pušku sa prozora i potegne oba revolvera.

— Neće ti još jednom poći za rukom ono što ti je jednom uspjelo, Erp — doviknu on. — Dvanaest metaka imam za tebe!

Ipak je iz opreznosti napustio opasno mesto na prozoru.

— Dvanaest metaka je prilično, ali ja nisam kauboj Balmontejn!

— Ne idi dalje, Erp — prodera se bandit. — Ti ne znaš mene!

— Znam da ti ne bi bilo teško da poćiniš još jedno ubistvo. Čovek, koji je ubio jednog kaubojda da bi podmetnuo požar, sigurno se neće ustručavati da ubije još jednog čoveka.

Kalovej se opet približi prozoru.

Vajat je mogao jasno da raspozna glavu koja je ličila na buldoga. Škrćući zubima, vikao je bandit:

— Balmontejn je pucao u mene, idiot! Ja sam se samo branio! A Denli, taj kukavni pas, može da bude srećan što je imao onako brzog konja!

Džim Denli, dakle, nije bio ubica, ako šerif Brek ostane u životu.

Vajat je to i slutio. Taj Denli nije mogao ništa da uradi kada je video da se iznenada pojavljuje Kalovej i da ubija njegovog druga. Onda je pobećao.

— Izlazi već jednom, inače ću te ja izvući.

— Pokušaj, Erp!

Holideja maršal više nije video. Koliba ga je zaklonila.

Vajat klizhu iz sedla i gurnu pušku natrag u bisage.

Bandit je sve ovo pratio budnim pogledom. On je toliko verovao da je maršal fer, da se čak više nije odmakao od prozora, sa mesta gde ga je Vajat vrlo lako mogao da pogodi sa jednim jedinim metkom iz vinčesterke.

— Odbaci pušku, Kalovej!

Kada je bandit video da se maršal približuje, on oseti da mu kolena klecaju.

— Stani, Erp!

Vajat je lagano išao dalje. Samo dvanaest koraka odvajalo ga je od kolibe.

U tom trenutku spazi jednu ruku na uglu kolibe. Bele manžetne i crni rukav.

Džordžijanac!

Sada je od poluotvorenih vrata kolibe bio udaljen samo četiri koraka.

Vajat uze revolver iz desne futrole.

— Izlazi, Kalovej!

Podigao je oružje, što je bio znak za Holideja.

Pet metaka, jedan za drugim bilo je ispaljeno u kolibu.

Kalovej je odskočio unazad, ali je onda ponovo došao do prozora i viknuo:

— Lepo ste ovo izveli, maršale! Ali to ne pomaže ništa! A ko je sada na redu?

— Ja, ako nemate ništa protiv.
Dok Holidej puškom odgurnu vrata.

Bandit je zurio u njega ukočenim pogledom.

— Holidej! Prokletstvo! Tebe sam zaboravio.

— Tvoja nesreća — odgovori mu Džordžijanac hladno.

Čovek iz Misurija je iskoristio ovaj momenat i potrčao prema kolibi.

U istom trenutku, kada je Kalovej hteo da podigne revolver, pritisnu mu Vajat kroz otvoren prozor revolversku cev u leđa.

Kada se Kalovej okrenuo, Holidej mu je pritisnuo cev puške u slabinu.

Maršal munjevito oduze oružje banditu i odvuče ga napolje.

Dok Holidej dovede konja, koji je bio iza kolibe.

Ubicu Amadeusa Lestera Kaloveja naterali su da se popne u sedlo, a onda mu vezali ruke i noge.

Holidej zviždukom pozva svog šarca.

Vajat je već bio u sedlu.

U oštrom kasu grabili su preko savane dalje na istok prema gradu.

oOo

U šerifovoj kancelariji stajao je mršavi sedokosi čovek sa smeđim šeširom širokog oboda, odeven u tamnoplavu košulju i svetlosmeđi prsluk bez rukava.

Na prsluku, sa leve strane, blistala je šestokraka zvezda.

Jedan od dvojice pomoćnika, kojega je maršal dan ranije video, izađe iz hodnika koji je vodio u zatvor i reče:

— To je maršal, mister Šanon!

Sedokosi čovek dodirnu obod šešira.

— Helo, maršal, ja sam Šanon. Do pre dve godine bio sam prvi pomoćnik šerifa Breka. Pomislio sam da bih vam mogao biti potreban.

Vajat mu pruži ruku.

— Baš dobro, mister Šanon. Svakako mi možete biti potrebni. Možete sa mnom da pođete čim ovog čoveka zatvorim u ćeliju.

— Kuda ćemo ići? — nastojao je da dozna Šanon, kada su odveli Kaloveja.

— Napravićemo jednu lepu posetu.

— Tako.

Kada su izašli na ulicu, Šanon se okrenuo oko sebe.

— Zar Dok Holidej nije bio sa vama?

— Jeste, ali on je otišao napred.

U susret im je dolazio drugi šerifov pomoćnik, koji je šerifa teško ranjenog izvukao iz krčme. Na sebi je imao tamnoplavi kaput i naranđastu košulju. Njegov crni stetser bio je gotovo nov.

— Helo, maršale, mogu li i ja da pođem sa vama?

— Pođite!

U blizini Oklandove kuće Vajat je zastao.

— Pogledajte, Šanon, Okland je sagradio vrlo lepu kuću...

— Okland? — upitao je Šanon začuđeno. — Pa nije on sagradio tu kuću. On ju je kupio od generala Vokera.

— Zar je general Voker tu stanovao?

— Da, ali on je bio siromašan i pozajmljivao je novac od Oklanda, koji je stanovao preko, u jednoj staroj čatrlji. Na kraju se ispostavilo da je ta pozajmica, koja nije bila davana u dobroj nameri, progutala celu kuću.

— A general?

— On već odavno leži na groblju. Taj trgovac mu je isisao krv još za života.

Vajat je vrteo glavom.

— Baš tako sam zamišljao Hadronovog zeta.

Šanon takođe zavrte glavom.

— Ne mogu da razumem kako je ta skitnica osvojila onako divnu devojkicu. To je neshvatljivo. Rančer ne mari tog ljigavca i to ne krije, ali jednog dana će osetiti posledice toga.

— Ja verujem da on to zna.

— Okland mrzi rančera.

— Zašto?

— Zato što je bogatiji i moćniji od Oklanda i zato što je protiv toga da se devojkica uda za njega. On je uložio mnogo truda i napora da osvoji devojkicu. Poklanjao joj je haljine, koje su bile neukusne, ali vrlo skupocene. Svakog dana joj je slao cveće na ranč. Poklonio joj je dvokolice i konja, koji bi bolje odgovarali u nekom cirkusu nego na

ranču. I tako, jednog dana je počela da oseća simpatije za njega. Ali oni se nikada ne viđaju zajedno. Rančer je još uvek protiv te udaje...

Vajat je dovoljno doznao. I ova njegova pretpostavka se potvrdila.

Šanona i šerifovog pomoćnika je poslao u prolaz između Oklandove kuće i susednog imanja.

Vajat je produžio sam i stigao do trema kuće.

Šanon i njegov pratilac su, priključeni uza zid, napeto iščekivali šta će se dogoditi.

Čovek iz Misurija je zazvonio.

Čuo je brze korake, a onda su se vrata otvorila.

Pred njim je stajao jedan čovek tridesetih godina. Visok, vitak, gizdavo odeven u odelo boje peska, belu košulju sa riševima, na kojoj se isticala svileni mašina plave boje, i kao limun žut prsluk.

Na licu se primećivao sloj pudera, kojim je hteo da prekrije tragove neurednog života.

— Mister Okland? — upita Vajat i dodirnu obod šešira.

— Da — odgovori zlovoljno trgovac.

— Oprostite, ali ja bih želeo da govorim sa mojim prijateljem.

— Kod mene niko nije u poseti.

— U poseti možda nije...

— Ko to treba da bude? Kako se zove vaš prijatelj?

— Zove se Erp. Vajat Erp.

— Vajat Erp! — ote se trgovcu. Vajatova računica bila je dobra. Iako ga je Okland, zajedno sa Hen-

dersonom, odvuкао iz šerifove kuće, on ga sada nije prepoznao. Verovatno se ni toliko nije potrudio da osvetli njegovo lice u noći.

— Da, Vajat Erp. A i Dok Holidej mora da je tu.

— Dok... nebesa ko to kaže? To je glupost, čoveče. Ja nemam vremena — reče Okland i htjede da zatvori vrata.

Maršal ispruži desnicu i čvrsto uhvati vrata.

— Jedan je već tu! Helo, Dok!

Trgovac poskoči.

Bio je zaprepašćen, kada je u hodniku video kockara, kojega je već sreo u „Srebrnoj potkovici”. On je stajao tu iza njegovih leđa.

— Šta to treba da znači? — promuća on promuklo.

Vajat ga gurnu u hodnik.

— Otvorite vrata, Okland!

— Vrata? Zašto?

— Otvorite ih! Naslućujem da se u toj sobi nalazi Vajat Erp.

— Ali to je apsurd! Kada ste vi naišli, baš sam provirio kroz vrata i bacio pogled u sobu. On le... Šta zapravo vi hoćete? Ko ste vi? Kako se usuđujete da provaljujete u moju kuću?

Pod puderom se videlo mrtvačko bledilo.

Holidej odgurnu vrata, koja sada nisu bila zaključana.

U sobi se osećao miris baruta.

Vajat brzo gurnu trgovca u stranu i jurnu u sobu.

Na istom mestu je još uvek ležao džak, a iza njega vezan čovek. On je bio mrtav.

Maršal povuče zavesu i otvori prozor.

Li Okland je zurio u mrtvaca, očima ispunjenim strahom.

— Greg! Ne... To nije moguće! Greg!

Šanon je ušao u hodnik i pogledao preko Holidejevog ramena.

— To je njegov brat Greg.

Vajat je stajao u sredini sobe.

— Li Okland, vi ste ubili svog brata. Uhapšeni ste radi ubistva...

oOo

— Obojica su bili prestupnici — reče Šanon, kada su se rešetkasta vrata ćelije zatvorila iza Li Oklanda. — Li i njegov brat Greg! Greg je uvek bio sa Kalovejom i Grepom. Bila je to banda od koje su se svi u gradu bojali.

Dok Holidej je doveo konje.

Kada su hteli da uzjašu, iz Hatkinsovog saluna izišli su dugački Landri i njegova dva špijuna.

Džordžijanac se nasmešio.

— Vidite, maršale, ovome nema kraja!

— Kraj će bit vrlo brzo!

Vajat Erp pruži uzde svoga konja Holideju i pođe u susret trojici bandita.

— Vi ste Landri?

— Da. Šta hoćete?

— A šta vi hoćete?

— Da se obračunam sa ovim ovde — odgovorio je bandit i pokazao na Holideja.

— Poznajete li mene?

— Ne, slutim da ste vi Vajat Erp.

— Tačno. A sada dobro slušajte, Landri. Ono što sam u gradu čuo o vama nije dobro. Nadam se da ćete shvatiti da je u vašem interesu da ljudima u Pekosu ne pružite priliku da sutra o vama govore još gore stvari. Penjite se u sedla, vi i ova dva tipa i gubite se što pre!

Još jednom je Flečer napravio grešku.

Uzviknuo je:

— Đubre! Zgaziću te...

Jak udarac desnicom obori ga s nogu. Landri poleti na maršala, ali ga zahvati sledeći udarac zamahnut levicom. Pogoden u bradu, oseti on jak bol u glavi i skoro bez svesti odlete prema Ašliju...

Sada je i ovaj bandit potegao revolver.

Čovek iz Misurija udarcem noge izbaci oružje iz njegove ruke, a onda zgrabi malog čoveka za kragu i odgurnu ga tako snažno unatrag, da je ovaj izleteo na ulicu.

„Veliki” Kas Landri je doživeo najteži udarac u svome životu. Omamljen, stajao je tu, zanoseći se i pritiskujući ruke na bolno mesto.

— Ovo je gotovo — dopro je zvonak glas maršala do njegovih ušiju. — Ako bi mesto ovoga morao da progutaš komad olova, izgledalo bi to lošije. Napred, gubite se! Dajem vam jedan minut i više nikada da vas nisam video!

Oni su napustili grad i u San An-

toniju ih više nikada nisu videli. Ovaj kratak, ali zato vrlo ubedljiv susret sa maršalom, dejstvovao je za sva vremena.

oOo

Šerif Brek je ozdravio.

Okland je zbog svojih nedela izveden pred sud.

Da bi se osvetio ocu devojke sa kojom je hteo da se oženi, on je smislio prljavi plan. Za tu svoju podmuklu nameru najmio je revolveraša Kaloveja, koji je uz pomoć svojih prijatelja Kampendona, Hendersona, Grepa i Hagera rasprostro svoje mreže po celom gradu. Ispostavilo se da je želeo potpuno da upropasti čoveka koji je trebalo da mu postane tast.

Sudija Goldvoter iz Ostina doneo je pravednu presudu za Oklandovu bandu.

Na Hadron ranču nije bilo žalosti.

Pravi razlog, zbog kojeg je Meri Rut pristala da bude Oklandova žena, nije bila toliko ljubav, koliko prkos prema ocu, kome se ovaj čovek nije dopadao.

Hadron se zahvalio maršalu i Holideju. On i njegova ćerka su toliko navaljivali, da su maršal i Dok Holidej obećali da će ih posetiti na Hadron-ranču kada budu sledeći put jahali za Teksas.

Dva prijatelja iz Dodža uzjahali su konje. Laganim kasom prošli su kroz kapiju ranča i još jednom mahnuli rukom.

Holidej se zagleda u daljinu i reče:

— Tamo negde mora da je Lamesa...

Čovek iz Misurija pogleda ga ispitivački.

— Zar ne bi bilo bolje da je zao-
bidemo? Ja sam već bio u Lamesi,

pa tako mogu da pretpostavim da bi vam se grad ponovo dopao i činio privlačnim za duže vreme.

Kockar pripali cigaretu i zagleda se žmirkajući u sunce.

— Jahaćemo u Dodž, Vajat! Baš bi mi odgovaralo da usput nikog ne sretnemo.

K R A J

Obaveštavamo čitaoce da raspolažemo primercima do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”:

1. LEDI VINČESTER	34. ATLANTIK SITI
2. DOŠLJAK SA MISURIJA	35. STRELAC IZ KOLORADA
3. U PESKU TEKSASA	36. TEKSASKA KRV
4. DVOBOJ KOD
DAVOLJE KULE	37. GRAD UPLAŠENIH
5. GROB U ARKANZASU	38. ŠERIF IZ FARLEJA
6. PUT ZA ŠERIDAN	39. LOVAC NA MUSTANGE
7. ZLATNI BIL	40. KAMP DRVOSEČA
8. PAKAO U VIČITI	41. NOĆ U SIJUKS SITIJU
9. JAHAC SA ZVEZDASTIM
MAMUZAMA	42. KLANTONOVA BANDA
14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA	43. PREPAD U KLANCU
15. ERP I VARALICA	44. BITKA U LAMESI
16. OLUJA NAD SIMERONOM	45. ZAKON KOLTA
17. ČOVEK S BIČEM	46. NA POGREŠNOM TRAGU
18. VUKOVI IZ KOLORADA	47. ZLATONOSNA REKA
19. STARI GONIČ	48. KRVAVI SUDIJA
20. INDIJANSKO SEDLO	49. ŽUTI DZIM
21. HITAC IZ ZASEDE	50. BEGUNAC IZ FORT VORTA
22. AJDAHO KID	51. KOČIJA ZA SALINU
23. LEDENI VETAR MONTANE	52. ŽIGOSANI
24. KRALJ STOČARA	53. BRONKO BIL
25. DŽIMIJEVA BANDA	54. KRISTAL PALAS
26. CRNI DŽO	55. PUCNJI U TOMBSTONU
27. USPAVANI PAKAO	56. BANDIT U TOMBSTONU
28. OPASNA BRAĆA	57. OTMICA
29. DRVO ZA VEŠANJE	58. OBRAČUN KOD
O. K. KORALA
30. TEROR U BLAFU	59. BITKA ZA RANČ
31. ZAVEJANI TRAGOVİ	60. KARAVAN ZA NEVADU
32. MELEZ	61. METAK U LEĐA
33. MOMCI SA RIVER RANČA	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci i poštarinu od 0,80 dinara.

Čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske „Crtanih romana“ ako uplate na ček račun br. 657-1-155, NIP „Forum“. Novi Sad, po 1.— din. po svesci i ukupno 0,30 din. za poštarinu.

1. Divlji vetar	81. Uzvodno od Kalgarija
2. Tajanstveni došljak	82. Misterija u rudniku
3. Bitka za ranč	88. Zlato Ontarija
4. Napad iz svemira	91. Zamka
5. Okean gorl	93. Srebrno sedlo
6. Zamka za ubice	94. Sin poglavice
7. Crna lisica	95. Krv i zlato
8. Klopka	96. Dvostruka klopka
9. Zlato apača	97. Dinamitaši
10. Obračun u Teksasu	98. Noću se puca
11. Beli poglavica	99. Maskirani jahač
12. Posao za Karsona	100. Karson na tragu
41. Kolorado Kid	101. Grad bezakonja
42. Osvećnici	102. Rat Dejvi Kroketa
44. Potera	103. Kansas deli pravdu
45. Crni jahač	104. Kidnaperi
46. Avelinjski grad	105. Karson i vrač
47. Pacifik ekspres	106. Konjokradice
48. Zlatni ekser	107. Patrola na Pekosu
49. Roj Renk i provalnici	108. Stranač u sedlu
50. Poslednji od Džemsovih	109. Pobuna u Meksiku
51. Daltoni dolaze	110. Dejvi Kroketa i pirati
73. Miran grad	111. Kansas protiv Samsona
74. Napad na voz	112. Mrabri narednik
75. Na ratnoj slazi	113. Napad na banku
76. Požar na jugu	114. Siluks napadaju
77. Pustinjski saputnici	115. Po cenu života
78. Komančerosi	116. Jahač iz Arizone
79. Bitka za Dakotu	117. Fantom visokih brda
80. Šerif bez značke	

118. Dejvi Krokot u opasnosti
119. Šerif se vraća
120. Ucenjivači
121. Unakrsna vatra
122. Tajna misija
123. Stranci na ranču
124. Ko je ubica?
125. Misuri u plamenu
126. Ratnički prolaz
127. Značka za hrabrost
128. Pljačkaši
129. Diližansa za Hjuston
130. Poslednji lov
131. Prolaz Karibu
132. Brži od najbržeg
133. Osvećenik
134. Salun
135. Močvara
136. Zemlja Komanča
137. Čejen
138. Žed za zlatom
139. Rukavica smrti
140. Banditova osveta
141. Nasilje
142. Rančerov sin
143. Bekstvo iz Jume
144. Čovek s koltom
145. Ovčar
146. Vođa karavana
147. Indijanski borac
148. Dug časti
149. Zakon kolta
150. Poslednji metak
151. Zasede kod Litl Neka
152. Kockar iz Alama
153. Duh rudnika srebra
154. Bandit s maskom
155. Žig srama
156. Kalamiti Džejn
157. San Francisko
158. Šerif bandit
159. Zaseda u Rinkonu
160. Srebrni kolt
161. Farma na Red Riveru
162. Lovci bufala
163. Levoruki revolveraš
164. Šerif iz Glenhorna
165. Poglavica Komanča
166. Grad bez zakona
167. Na ratnoj stazi
168. Bekstvo sa vešala
169. Karavan
170. Balada o koltu
171. Prognanik Lu
172. Begunac
173. Smrt u preriji
174. Do pakla i natrag
175. Osvećenik
176. Povratak u Grin Bes
177. Pohod na Atlantu
178. Čovek bez imena
179. Slomljena strela
180. Smrt na Rio Grande
181. Izvidnik
182. Krvavo jutro
183. Šerifova tajna
184. Najamnik Kel
185. U gnjezdu Rastlera
186. Ranč u Teksasu
187. Salun u Almendoru
188. Apačko zlato
189. Osvećenik sa koltom
190. Duel u Kanzasu
191. Masakr kod tvrđave Karni
192. Braća Dalton

CRTANI ROMANI

CENA 2 D.

202

Tajna dugog kolta

ČETVRTKOM

U PRODAJI

PANDRAMA

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP

BROJ: 71 CENA 2 D.

BOOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

U CENA

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Odgovorni urednik: TOMISLAV KETIG. Tehnički urednik: BOŠKO
ALEKSIĆ. Kreacija i izbor: R. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3
meseca 18 din. na 6 meseci 36 din. na 1 godinu 72 din. Za inostran-
stvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tek. račun 657-1-255 sa
naznakom za „Crtane romane”.

MAJ 1970.